

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23997
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	135
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 135

VULNERABLE
TO
WATER-CREEP

vulnerable adj वेधनीय MW आतीव्याध्यः

the act of seeking at vulnerable points मर्मन्विषणम्

knowing v. points (lit and fig) मर्मज्ञ MBh pierc-

ing through v. places मर्मा-विध् Mcar, Bhatt seeking

out v. points मर्मन्विषिन् MW v. point मर्मन् n RV,

etc ~~xxxx~~ विवरः, विवरम् MBh, Kāv v. points

मर्मस्थलम्, मर्मस्थानम् MW a v. spot उपाव्याधः TS 7.2.5.

4 without v. points विपर्वः RV, विपर्वन् Nir 9.25.

vulture n I गृध्रः

RV, AV, TS 5, AdbhBr, Mn,

etc भासः AdbhBr, Āpast, MBh, Hariv, etc

वज्रचक्र m L वज्रतुण्डः (only L)

स्वगेश्वरः L स्वगेन्द्रः L सुदर्शनः

L सुदृष्टि m L दूरदर्शनः L

दूरदृश m दूरदर्शिन् m L दीर्घदर्शिन्

m L क्वणितेक्षणः Npr पुरुषव्याघ्रः L

कामायुस् m L दाक्षाय्यः L

शास्त्राविस्थः L आजः L सद्यन् m

TBr .

the being a vulture

भासता

Mn 11.25

decoratedwith v.'s feathers (as an arrow)

गार्ध्रपत्र

mfn MBh

4.5.6.8,

गार्ध्ररजित

mfn MBh 3.12230

a female v.

गृध्री

Yājñ 3.256, Prab 4.3

an Indian crane and a v.

सारसगृध्रो

m du Ra kind of v.

प्रियापत्यः

L

sitting on a v.

गृध्रसद्

mfn TS 4.4.7.1the v. and the Cakra-vāka

गृध्रचक्रो

m du Wa v. with a white belly

शीतिक्षिन्

m TS,

(Sch)

पाण्डुरोदरोगृध्रः

' v. clawed '

(Asteraca

ntha Longifolia) गृध्रनखी Susr 1 ' v. faced ' (N. of

a goddess) गृध्रवस्त्रा Kālac ' v. feathered ' (N.

of an attendant of Skanda) गृध्रपत्तः MBh 9.2576 ' v.

peak ' (N. of a mountain near Rājagriha) गृध्रकूटः

MBh 12.1797, Lalit, etc Hit .

' lord of vultures ' (Jātāyā) गृध्र~~पति~~ राजः R 3.6,

गृध्रपति m R 3.56.41, गृध्रराज m BhP 4.19.16

seven v. (?) सप्तगृध्राः m pl AV 8.9.18 touched (i.e.

seized) by v. गार्धपृष्ट, गार्धपृष्ट .

vulture-eyed adj गृध्रदृष्टि MBh 12.5309 .

furnished with vulture feathers (arrow) गृध्रवाज

mfn MBh 9.1413, गृध्रवाजित mfn MBh 14.2454, गार्ध्रवाजित

mfn .

vulture-headed adj गृध्रशीर्षन् f(णी) TAr 1.

28.1 .

' vulturine ' (rapacious, greedy) adj गार्ध्र

in comp .

vulva n I योनि m f (in R only m; f sometimes

also योनी) P, etc _____ भगः (भगम् L ifc

f आ) In, MBh, etc _____ मदनातपत्रम् Bhpr _____

अनाच्यदेशः Comm on SBr _____ उत्त्वम्, उत्त्वम्

(rarely m) VS 19.76 _____ रन्ध्रम् rarely रन्ध्रः BhP

_____ कोशः, कोशम् L _____ अपत्यपथः Susr

_____ जन्मपथः Gal, जन्मवर्त्मन् n L _____ पुष्पपथः

L पुष्पपदनी Hasy _____ तीर्थम् L rarely तीर्थः

MBh _____ संधि m (exceptionally f) L .

II न्यूनम् TS, SBr _____ वन्धुरः L _____

अपस्करः L _____ गभः VS 23, SBr 13.2.9.6 _____

च्युति f L _____ जर्तु m Un 5.46, Sch .

branded with a vulva भगाङ्ग mf (आ) n भगाङ्गित

mfn MBh destitute of v. वियोनि mfn Susr having a very

small v. अल्पीयः स्ना Susr ' lacerating the v. ' (a

fistula in the pudendus muliebre or the anus) भगदरः

Susr, SārṅgS like a v. भगवत् ind Vsiṅg. Sch

living by the v. ' (a procurer, pander) भगभक्षकः L

marked with a v. भगाङ्ग mf (आ) n Bh subsisting

by the v. भगवृत्ति mfn Nar a v. ejecting the semen

virile वामिनी (with योनि) Susr the v. of a

female धारका VS, SBr the v. of a woman that has no

menstrual periods and no breasts षण्डा (with योनि)

Susr whose mouth is used as a v. भगास्य mfn Vishn

a woman having a large v. स्थूत्रशङ्का IW .

vying (with) adj स्पर्ध f(ई) (comp)

Dhūrtan, स्पर्धानि Bālar, viddh, स्पर्धिन् (comp)

MBh, Kāv, etc _____ संस्पर्धिन् (comp) ŚārngP, BhP

_____ परिस्पर्धिन् Śak 4.4 (v.l.) _____ स्पृध्

(comp) MBh _____ निष्पर्धस् RV ~~cccc~~ (with one

another) संधर्धिन् MBh _____ (with regard to)

संधर्धिन् (comp) MBh _____ विदूषिन् f(विदूषिणी)

(ifc) Śrutab _____ प्रतिद्वन्द्विन् m (ifc) MBh, Kāv _____

प्रतिभट (gen or comp) Vcar, Cand, Ājat _____

विशेषिन्

(ifc) Hariv

प्रत्यनीक

Kāvyād

विडम्बिन्

'sis, Kāvyād

नादद

(comp)

'sis

सक्रात्मचारिन्

Kād .

ving in appearance or lustre

स्पृष्टवर्ण

PV .

waddle vb विड्डछे विड्डछति Sbr .

wafted adj उपगुन्ति Sis 4.68 .

wafting (said of wind) adj बाहिन h, Kāv,

etc _____ (as wind) वेद Kum .

wafting n बीजनम् Kāv, Kathās, etc .

was vb प्र-चल-त् caus प्र-चल-यति Kāv _____

रुद्र-त् caus रुद्र-यति R, Hariv, Susr, etc _____

(as the tongue) अम् cl 1 अभति (ep. also अभते)

and cl 4 अभयति, अभयति SārngP .

to was the tongue लल-त् cl 1 (Thātup 9.77)

लल-ति (m c also ललते) .

wag ॥ विदुषन्तः Hariv, Kāv, Sāh, etc .

having a wage of gold हिरण्यदक्षिण mfn KātyŚr .

wager n पणः (ifc f आ) Yājñ, MBh, R, etc

पणबन्धः पणबन्धनम् ^{Das} पणितम्

MBh विपणः MBh संघट्टपणितम् Hcar

द्रव्यम् ^W संन्यासः (ifc f आ) MBh.

accompanied with a wager सपण mfn Yājñ connect-

ed with a w. सोत्तर सोत्तरपण mfn Nār a single w.

एक पणः with a ~~w~~ w. सोत्तर सोत्तरपण mfn Nār.

to lay a wager दिव् cl 4 दीव्यति, दीव्यते MBh 1.

1192 पण cl 1 पणित (ep. also पणति)

— अंशं प्रास् TāndBr to w. for विपण्

विपणते (gen) MBh .

to be laid as a wager. पण नीय - mfn MBh .

wagered adj परिपणित W.

one who has wagered पणित WTh 1.1225 .

wagering n परिपणनम् Mudr .

wages n I भृति f In, Yājñ, MBh, ~~भृति~~ भृति का

divyāv, ~~भृत्या~~ भृत्या — भरणम् MBh, ~~भरणम्~~

भरणम् L, ~~भरणम्~~ भरणम् भरणम् L — वेतनम्

In, MBh, etc, वेतन L — वृत्ति f Pañcav, वृत्तिक

वृत्तिन् (ifc) MBh, Kāv, etc, ~~वेतनम्~~ वेतनम् Kāv,

(?) L .

daily wages. पादिकम् (with or sc अहर Pat)

a day's w. दिनपादिका Vet 4. $\frac{2}{3}$ (v.l.), दिनिका L

— दिवसमुद्रा Buddh earning w. वसिनेक mfn Pān 4.

4.13 enjoying w. भूतिभुज् mfn the gift of w. वतनदानम्

W giving no w. कालहीन mfn Pāncat granting w. जात

mfn (Sch) Bh⁷ 5.7.13 having high w. (as a servant)

अनभूत mfn high w. महावतनम् living on w.

वैतनिक mf(ई) loss of w. इतकहानि one

who has received his w. गृहीतवेतन mfn Yājñ 2.292 the

paying of w. वतमदानम् Pan 1.3.36, Sch receiving no

w. निराभिष mfn 13h receiving w. वेतनिन् mfn 13h

— भूतक mfn — भूतिभुज mfn ' — '

(a hireling servant, labourer) भरण्यभुज m L

कर्मण्यभुज mfn L , कर्मण्यभुज mfn L ' receiving

w. from both ' (a spy who seemingly enters the enemy's

service) रभयवेतन mfn Śis 2.113 receiving w. in

the form of milk क्षौरभूत mfn 1h 8.231 service for

w. भृत्य f Mn, Yājñ, MBh serving for w. वैतानिक

mf(इ)n the state of receiving w. from both उभयवैतनिक

Bālar subsisting by w. वैतनजीविन mfn I subsistence

by w. etc. भाटकजीविका Hyogas w. and board भृत्यव्यय

Kathās w. for transporting goods in a carriage -चक्रवर्ति

f In 8.156 w. of a harlot वैश्यापणः Kricch w. of

prostitution शुल्कः शुल्कम् (ifc f आ) Kathās,

MārkaP without w. निभृति mfn I yielding w.

फलशालिन mfn Kir .

wagging adj लल W .

' wagging tail ' (N. of a hymn in praise of Hanumat)

लो ललाडुः लम् .

wagging (the tail) n चालनम् MBh 5.2651,

16.267, R 7.16.26, Susr, Pāncat, Bhartr _____ (of a tail)

व्यसनम् Pān 3.1.20, Vārtt 3 .

wagging of the head लोलनम् Car, Bhpr w. the

tail लोडुः ल चालनम् MBh, लोडुः ल विलेपः Kum .

waggon n गावम् RV, etc, ~~संमानम्~~ R,

Mricch — रथः RV, etc (ifc f आ) —

वाहनम् AitBr, etc, भारवाहनम् — शकटम्

(rarely शकटः) Nir, SankhSr, etc — शकटम्

RV 10.146.3, शकटि f g बह्वादि — उष्ट्रः L .

belonging to a waggon आनस mfn SBr carried

on a w. रथी mfn RV driving a w. अनोवाह mfn TS, SBr

a heavy w. महानसम् SrS w. (anas) and chariot

अनोरथा. m pl AitBr .

an owner of waggons

गो मयकान्त

~~अनेवाह्यम्~~ m Gaut .

containing 2 waggon-loads

द्वयान्वित mf(आ)n

द्वयान्वित mf(इ)n , सूचितान् mf(इ)n Pan 5.

1.54, Sch in w. loads अनेवाह्यम् ind Kātyār .

(prob) a wagon-maker वाहनकारः •

wagtail n I रवञ्जनः VarBrS, Susr, etc, ~~+~~

रवञ्जनकः VarBrS 6.1, रवञ्जरीटः Yājñ 1.

174, Amar, Caurap, रवञ्जरीटकः

Mn 5.14, रवञ्जरीटकः

Divyāv 33, Susr 1.46.62 — रवञ्जरीटः रवञ्जरीटकः

L, रवञ्जरीटकः

Gal

नीलकण्ठः

L

काककपठः पीतशाकः, पीतसारः L — सूयकपठः

L — त्रिशङ्कुः Gal — ककराक्षः ककराङ्गः

L — कणादीनः कणादीरः कणादीरकः L —

वज्रनाडः L — वररः L, वरः —

रासान्तः L — गूढनाडः L — काकच्छदिः

L (काकच्छदि) v.l. for) काकच्छदि mL —

रवणः L, भण्डकः .

II (esp. in the pairing season) मादिरा L

— मिथुनिन mL — रातनिधि mL —

तण्डकः L — मुनियुत्रकः L — तुलिका

L — मीनाम्रीणः L — तालनः L .

a kind of small bird (said to be a species of

wagtail) सधपा L a kind of w. रवजना L ,

~~रवजना~~ रवजनाकारि L , ~~रवजना~~ रवजनिका L —

दुलिका L — मासवतिका L , सधपा —

हायुजा L , हायुजिका W a w. with a black breast

रुमः L .

wail vb रुद cl 2 (Dhātup 24.59) रोदिति

(Ved and ep. also रुदति , रुदते, रोदति, रोदते) PV, etc

मिथु मिथयति (rarely Ā) AV, etc

लप cl 1 (Dhātup 10.8) लपति (ep. also

लपते and लप्यति) Nalōd, ~~lāp~~ लप intens

लालप्यते Mh, P, MārkP — परिशुच परिशुचति

Mh, R — परिशुच परिशुचति, परिशुचते Mh —

परिदिन परिदेवति, परिदेवयति (rarely Ā) Mh,

Kāv, etc — रर cl 1 (Dhātup 9.10) ररति HParis.

wail n उपरुदितम् Mudr — रुय f .

wailed adj विलपित .

wailing adj लोपिन् (ifc) MarkP _____

लोपिन् 'Sis _____ लोपिन् (general ly ifc)

R .

to utter a wailing monotonous note (as a bird)

कथं न उक्तं जति

Kathās, Ritus, Kād uttering

w. sounds

सातिरव

R .

wailing n रोदः AV, Chp, रोदनम् Āpast, P,

Susr, संरोदनम् Susr, ~~वि~~ विकपितम् Uttarar

विकपितम् MBh, R, विकापम् MBh, R, ~~वि~~

विकपनम् Uttarar, Pit — संक्रन्दः R —

परिदेवितम् MBh, R, etc, देवनम् L —

• । रत्नेशः HParis .

extraordinary wailing अतिशुषम् VS w. was made

by Rāma परिनेवि । रामेण .

waist n मध्यदेशः MBh, Kāv, etc — मध्यमः,

मध्यमम् MBh, R, etc — मध्यभागः Bhartr

— दहमध्यम RāmātUp — मध्यस्थलम् (ifc f

आ) L — अवलम्बनः अवलम्बनम् Śis 9.49, etc,

निलम्बनः निलम्बनम् L, बलम्बनः बलम्बनम्

L — रत्नानामुणारूपदम् Kum — रोमराजिपथः

Śis — उदानम् L .

bending at the waist लिनलोदर mfn IV 'body

middle ' the w. तनुमध्यम् Kāvya 3.59 having a beau-

tiful w. सुमध्य mf(आ)n Hariv, Pur ' having a

rope round the w. (N. of Kṛishna) दामोदरः MBh, Hariv

having a thread like w. लङ्गुमध्यः mf(आ)n Priy 4.2

(a woman) having a w. resembling a tedā(altar)

नेदिमद्या Kād a slender w. रनलूम L (esp.)

a woman's w. मध्यः मध्यम् (ifc f आ) Śr, etc

आरोहः R, BrahmaP, Śis — मा L .

waistband n कटिसूत्रम् BhP, Paṇcad _____

~~शोणिविभवम्~~ L .

not destitute of a waistband अनोरशन mfn .

wait (for) vb प्रतीक्ष् प्रतीक्षते TS,

etc सम्प्रतीक्ष् सम्प्रतीक्षते MBh प्रसमीक्ष्

प्रसमीक्षते BhP उदीक्ष् उदीक्षते

अपेक्ष् प्रतिपाल् प्रतिपालयति (ep.

also प्रतिपालयते) ChUp, MBh, Kāv, etc _____

सम्प्रतिपात् (only pass सम्प्रतिपात्यते) Hariv

उपवस् उपवसति

TS, TBr, AitBr, SBr

काङ्क्षित cl 1 काङ्क्षित ep. also काङ्क्षिते

(with acc) AsvGr, Mn, MBh, R, Bhag, Megh, Susr

आकाङ्क्षित, आकाङ्क्षिते, आकाङ्क्षिते

Lāty, MBh, 14.

1279, etc (till) आकाङ्क्षित, आकाङ्क्षिते, आकाङ्क्षिते

Lāty, MBh 14.1279, etc .

II स्था cl 1 तिष्ठते RV, etc अनुपा

caus अनुपात्यते, अनुपात्यते प्रत्यासद्

प्रत्यासीदति Kir — उपसृ उपरिते RV 1.162.

12, SBr, KātyŚr, MBh — उपरम् (Pāṇ 1.2.85)

उपरमति, उपरमते SBr 2.2.1.2, 3.8.2.29 —

आगम् caus (acc) आगमयते Lāṭy —

ऊहू cl 1 ऊहति, उहते (Ved ओहते)

RV .

to lie in wait (for) प्रकाड् प्रकाड्ति

MBh — प्रजागृ प्रजागति (gen) MBh —

सीद cl 1,6 सीदति (en. also सीदत, Ved

सिद्धति, सीदति, सीदते) RV, AitBr _____

आसद् आसीदति (Ved also आसदति) Ā,

RV 10.85.32 .

to wait for any one is a hidden place कश्चाय

Nom कश्चायत् to w. patiently for क्षणे क् 13h to

w. patiently for the right time सह (with कात्स्न्य

कात्स्न्ये पम्) Kāv, Kathās .

to cause to wait कश्चायत् caus कश्चायत् RV _____

उपवस्य caus TS .

to wait for आचिह् desid RV 8.91.3 to lie in

w. पयसि desid परिपसति MBh .

wait (on or upon) B I उपचर् उपचरति

ŚBr, MBh, Āricch, Kās, etc — उपचर् उपचरति

RV, MBh 2.40 — सम्पचर् सम्पचरति^{Susr} —

परिचर caus परिचरति Divyāv — परिचरति

Nom परिचरयति Divyāv — सेव् cl 1 सेवते

(rarely सेवति) Mn, MBh, etc — संसेव्

संसेवते MBh, Kāv, etc — उपार उपारति

RV, AV, VS, ŚBr, MBh, etc — प्रत्युपरथा प्रत्युपतिष्ठा

IBh — परिनिष्प परिनेषति caus परिनेषति

(acc) Mn 3.228, MBh, R, BhP — प्रतिभूम

प्रतिभूमति RV, TS — परिभूम परिभूमति

RV — (to see i.e.) दृश IBh, R — वरिचत्स

Nom वरिवर्याति Bhatt, Say .

II सम्प्रतु caus सम्प्रवारयति Divyāv —

रेवेत् Ithātup 14.37 — समभो समभ्याति Śis

आताप P (acc) RV 5.79.3 — हेतु cl 1

प्रेक्षते · Dhātup 4.38 .

to wait on patiently प्रेक्षते (rarely P)

Susr .

to be waited upon परिचार caus परिचारयते

ŚBr, KathUp .

to wait upon रु caus of desid रुक्षयते

Kull on Mn 2.243 .

one who has waited Λ व्यवस्थित mfn MBh one who

has w. for any time or in any place उचित mfn (acc

comp) MBh, Kāv, etc one who has w. a certain time

कृतकाल mfn MBh 2.1875 .

to be waited for प्रतीक्ष्य mfn In, MBh, etc

प्रतीक्षणीय mfn Kull — प्रतिपादित (Sak)

प्रतिपादित (MBh) mfn, प्रतिपादय mfn

MBh, Sak .

having waited रित्वा ind PV, etc वित्तं +

ind MBh .

' while waiting ' (gradually slowly) म तीक्ष्ण

ind Mricch 3. $\frac{17}{18}$.

waited (upon) adj B कृत्वा चार .

to be waited upon उप-चारितव्य Bhartr _____ संय

R, Kalid, etc _____ सञ्जातीय Hariv, BhP _____

सञ्जातीय MBh, BhP, सञ्जितव्य (MBh) सञ्जात्य

(BhP) सञ्ज (VoP) .

waiting upon उपराट्वा ind p Mn 10.121 .

having waited upon उपाराध्य ind p Mn 10.121 .

waiter ~~xarig~~ n उपर थात ~~kar~~ mfn Car _____

परिवेक्ष mf(री)n AV, Br, etc _____ परिवेक्षक

mf(इच्छा)n परिवेक्षक Bh .

one who waits impatiently for a person or thing

कृतवन्त mf (loc or acc with प्राप्ति or inf or in

comp) one who w. for the right moment एक क्षण mfn.

one whose business is to wait on

औपरधान

mf (अ) गगा अ गग Pan 4.1.62 .

' one who waits on a child ' (a mother) अश्व

f MBh 12.9513 .

waiting ~~for~~ adj A प्रतीक्ष f(आ) MBh, Kāv, etc

(also प्रतीक्षन् f(इका)) — प्रतीक्षन्

MBh, Pājat — काङ्क्षन् P 5.33.27, Pāncat 3.134

— काङ्क्षन् (acc or in comp) MBh, R, Bhag,

Pāncat — उन्मुख f(इ) R, Kum, Kathās, etc

— अपासीन — निरामिण RV 2.23.16 .

waiting for any one anxiously मागन्ति लोकिन्

Kathās ' w. for men ' (a Pākshasa) नृपक्षार m Pān

2.4.54, Vārtt 1., Pa a w. man उन्मुख Car .

stok to keep

to keep waiting until अनुद्वह SBr .

waiting (on) B अनुद्वह (gen or comp) Bb,

Kav, etc .

not waiting at the doors of the great ^{द्वार} असेविते वर

Hit one who lives by w. on औपस्थानिक f(र)

gana जेतनादि Pan 4.4.12 w. on thee स्वतन्त्रतादि

Nal 17.37 .

being waited on परिचिप्यमान chip .

waiting n A प्रातिपादनम् Ratnāv — ३४६१

Comm on Bādar — क्षययाम् .

patient waiting for anything क्षययाम् f Vop 23.

3 .

to be^m waiting for क्षययाम् PV 1.162.

12, SBr, KātyŚr, MBh .

waiting (upon or on) परिचरयाम् Kauś, GrŚ,

MBh — रोचयाम् In, MBh, etc — रोचयाम्

Mārķ — रोचयाम् SBr, KātyŚr, ĀsvŚr, MBh, etc

— पञ्चपरयानम्^R — उपासनम् उपासना ^{Ap,}

Gaut, Mn, Yājñ, etc — परिनेषणम् Br, Gobh, Kātyākr .

waiting upon a spiritual preceptor उपासना उपासनम्.

any waiting-place मन्दिरम् ^{Ap, Kāv, etc .}

waiting-room

बैठानी

L

— दुखशाखा

L.

wake (up) vb A

बुध्

cl 1

बोधति

बोधते

cl

4 बुध्यते (ep. also बुध्याति) RV, etc

बुध्

caus

बोधयति, बोधयते

RV, etc

प्रबुध् प्रबुध्यते RV, etc

— प्रबुध्

caus

प्रबोधयति

MBh, Kāv, etc

— प्रतिबुध् प्रतिबुध्यते

(ep. also प्रतियुध्यते) Mn, MBh, etc — सम्बुध्यते

सम्बुध्यते MBh, R — द्राह् cl 1 ताहेतः .

B (trans) प्रजाग्राह्य caus प्रजाग्राह्यति RV.

to causeto wake up सम्बुध्यते caus सम्बुध्यते-

सम्बुध्यते R .

wake adj जागृत BhP.

wakeful adj जागृत f(जा) (Nir 1.14, Pāṇ 3.

2.165) B 3.54.7, Susr, Ragh 10.25, Sāh, Sarvad _____

जागरित L, जागरित ifc Pāṇ 7.3.85, Kās .

not wakeful अजागरित very w. अतिजागरित .

wakefulness n —————; Bh 8.5026, KapS 3.26,

Bagh, etc ————— प्रबोधः Sak ————— प्रबोधिता Bh

————— विनिर्दिष्टा Bhpr विनिर्दिष्टा L ————— योजितः

W .

a state of wakefulness

जाग्रदवस्था

विनिर्दिष्टा

W

जाग्रदवस्था

जाग्रदवस्था W.

'wakener' (a cock) n ^{बोध} ~~संज्ञा~~ m L .

one who wakens बोधकर mf (इ) n W .

one who wakes प्रजाग mf h, etc .

a minstrel employed to wake the king in the morning

प्रबोधकः R a minstrel whose duty is to w. the

king | प्रबोधकः L.

waking adj जाग्रत m Vedantas 105, 108, 132,

305, जागरितवत् Susr 3.8.1 — जागृति

L, जागृति ifc Paṇ 7.2.85, Kās — प्रजागर

MBh, etc — सजागर Kathās .

occurring in the waking condition विनिद्र f(जा)

Kathās to pass (time) w. 3-जाग्र P w. condition

बुद्धिनाः SBr .

intending to wake निवेद्यति R .

waking n आहारः MBh 8.5026, KapS 3.26,

Pagh, etc आहारः Kātyā'r 4, Vir, MBh, etc

आहारः SBr 12.14, Susr 3.4.37 आहारः

(Pān 7.3.85, Kās) VarBrS 60.15 आहारः Pān 3.

3.101, Pat आहारः f L Sch आहारः Pān 3.3.

101, Pat आहारः L Sch आहारः MBh

Kāv, etc आहारः AV, MBh, etc आहारः

Kātyā'r, Susr अनलोपः Bhag 6.17, Kum 2.8

अनलोपः Pagh, BHP अनलोपः MBh, Kāv,

etc

प्रबोधः

Sak .

in a state of waking and sleep जाग्रतसु mfn RV

10.164.5 place of w. जागरितदेशः Br a state of w.

and sleep जाग्रतसु m du n 1.57 ' w. day ' (the

11th day in the light half of the month Kārttika - in which

Wishnu awakes from his sleep) जाग्रतसु SkandaP

the w. on the sixth day after the birth of a child जाग्रतसु

(Kād : जाग्रतसु (L) जाग्रतसु (compak) w.

up (inter) प्रजागरः Kam .

causing to wake बोधनम् h, F, etc .

walk vb चर cl 1 चरति rarely चरते

PV, AV, etc आ cl 2 (Dhātup 24.41) याति

PV, etc प्रया प्रयाति Pā, Kāv, etc

क्रम cl 1 क्रामति (Pān 7.3.76, ep. also क्रमति)

क्रमते (Pān 1.3.43, ep. also क्रामते according to

Pān 3.1.70, also cl 4 क्राम्याति (क्रम्याति Vop))

IV, AV, TV, etc विक्रम विक्रामति, विक्रमते.

IV, etc प्रज cl 1 प्रजाति PV, etc

विह विहरति (rarely Ā) Āsv'Sr इ

cl 2 पुति & 1 अयति, अयते — प्रतिपत्

प्रतिपद्यते Chp — अत् cl 1 अतीति RV

(on a path) गा cl 3 जिगाति cl 2 गति,

गति (acc or instr) RV 8.2.39 & 5.39 —

उपगा उपगति RV 1.28.5, VS, SBr .

to walk about पारवर् परिवारति RV, etc —

संवर् संवारति (rarely संवरते) AV, etc —

परिक्रम परिक्रमति, परिक्रामति (rarely पारिक्रमते)

RV, etc — परिस परिसरति RV, etc —

संप्रज संज्ञाति SBr (esp) to w. about for pleas-

ure विह निहरति (rarely \bar{A}) Caut, Un, Rrh

to w. after अनु — अनुविहति \bar{A} , AV, etc to

w. along अनु — अनुसरति Kir 4.1 to w.

along side अनुसरति to w. near आपद् आपद्यते

ChP to w. on अधिचर RV 7.88.3, etc to w. on

प्रकम् प्रकामति PV, etc to w. over अधिचर

RV 7.88.3, etc to w. past अनुविहति TS, SBr to w.

round परिकम् परिक्रमति परिक्रामति (rarely

परिक्रमते) RV, etc — विपरिक्रम विपारि-

क्रमते.

क्रामति, विपारिः^{SB}r — परित्रज परित्रजातिः^{SB}r,

GrS^rS, etc to w. round a person with the right side

towards him दाक्षिण्यपारी BhP 4.12.25 to w. round in

order अनुपरिक्रम to w. straight forward गच्छय

Nom P RV to w. through संसृ संसरति In, BSh,

av, etc — अभ्यतिक्रम^R — प्राविचर

प्राविचरति (acc) BSh — अनुविचर RV 6.28.4

to w. to and fro परिसृ परिसरति BSh, BhP

to w. to and ~~fro~~ between (as mediator) अन्तरि intens

अन्तरिमाते RV to w. upon उपहा उपवर्तते

AsvSr 2.4.8.3 to w. up to अनुविवर RV 8.32.19

अनुसंक्रम AV — अन्वये cl 2 अन्वयेति .

to cause to walk about चर caus चारयति

AV 12.1.28, SankhBr 30.8, Lāty t cause any one to w.

• through चर caus चारयति (acc acc) Bh 12, B

5.13.14 to w. (horses) into the ford अभ्यनगाह

caus Comm on TBr .

to walk क्रम intens चक्रमते Pan 3.1.23 ,

Kas) to w. about चार intens चरति or rarely

pass चरति AY 20.127.4, Wh, etc .

walk n A निहतम् R — जङ्घाविहारः

Pivyāv 32.28 — चक्रम. Lalit 24, Pivyāv 26

— चक्रम Kaus 31 — प्रगामन् n .

not taking a walk निःसचारः ālatim w. to be

herds
stations of the ~~hens~~ men घोषयात्रा Wh a woman of a

stately elephant-like w. गजगामिनी.

B माता; VarBrS — संचारयः Hariv .

walked adj गति Vet 3.¹/₂ (v.l.) — (a

path) गत RV 7.57.3, P, Kum — सुति RV .

having walked (a path) गत (acc) one who

has w. a path गतावन् Mālav 5.⁹/₁₀ one who has w.

towards अभ्यतीति (acc) Vir w. in अभिनीति w. ~~record~~

round परिभ्रान्त w. through (as a ~~path~~ path)

आगत Śr 6 .

difficult to be walked दूः सं चार Pañc 1.189, Bālar

38
6. — goon to be w. upon स्वाध चरण f(आ) TS not
39

to be w. on (as an evil path) अगती च f(आ)

Bh not to be w. round अपरीत्य KātyŚr to be w. on

प्रमथ्य
अभिपरि

PBr to be w. through सं चारण्य Bālar

to be w. upon सं चार unfit to be w. in अगति .

having walked round सं चार ind Śr .

one who walks on the edge of a sword शेखः L.

' walking in sin ' (N. of a king in a play) पाप नरः

Cat .

walking adj नर ifc (g पचादि) _____

पाद चारिण Bhp, Jatakam _____ पाद नर Bgh _____

क्रमि, Vop 26.20 _____ कामर (pr p) _____

पुनः मया Pan 3.2.150 _____ इत्वर f(इ) BV 10

not walking

अग्रा २:

not w. about

अपरिग्रह

RV 2.63.42

w. about

चारिन्

ifc

Wh

14.759, R, etc

विचारक

f(२ भा) IV

विचारिन्

Pāṇ 5.4.

16, Sch

(in stage directions)

परिक्लामितकेन ind

w. above

अपरिग्रह

w. after

अनुग्रह

MaitrS, Pār

w.

among cattle

गोमुपार

Pāṇ 5.3.1,

Vārtt 5

w. for

पूरन

R w. like on elephant

राजव्रज

W

w. over

आधिचक्र

AV 11.9.16

w. painfully

अत्काप्तिन्

Sarvad,

Pāṇ 6.3.54

w. personally before the eyes of

प्रत्यक्ष-चारिन्

(gen) Kāvyaḍ w. rightly on the straight path स्यात्सि-

ललितः मया Lalit (स्यात्सि-स्यत्सि-स्यत्सि) w. round

परिभ्रमन् RV, AV w. slowly बभ्रुवर्धनः Bhartr _____

रवेर f(ता) Kav .

wishing to walk about विचरिषु car .

the state of one who walks towards the right

प्रदक्षिणामिता Tharmas 84.15 .

walking n चमयाम RV 6.70.3, yājñ 1.188,

Mricch, BhP — निक्रमः MBh, Kās, etc — निक्रमः

Āp, Suśr, Pāncat, Cāṇ, BhP, MārṅP — पदक्रमः Śis 1.

52 — पत्त f L — पदविक्षेपः V — प्रस्थानम्

MBh, Kāv, etc — प्रयतनम् R — अयनम् RV 3

33.7, etc — अङ्गनम् L .

the act of walking on or over आद्य परगम fit for

w. upon सन्धारण mf(इ)n RV, ŚBr manner of w. संश्रान्तः

Bhatt — निक्रानाम् MBh, P a particular manner of

w. संगीत Sangit (in dram) a particular mode of w.

संवातः (rarely संवातम् ifc f आ) w a pecu-

liar movement (w. backwards and forwards)

as 11.41 place for w. संवातः (ifc f आ) TS, SBr,

SrS, Kālid, Kathās — परिवारः MBh —

Ap a place for w. about संवातः Divyāv 32, Kāraṇḍ 18.

13 — चंद्रमणम् Kāraṇḍ 12.79, 18.91 & 112 suitable

for w. on संवातम् mfn PV suitable for w. upon

संवातम् mf(र) n R, SBr w. about संवातः (ifc f

आ) MBh, Kāv, etc — ययो MBh, R, BhP 9.16.1

परिविहारः BhP — यत्नम् MBh 12.3708

परिक्रामितकम् Bālar, Viḍdh, Pracand —

परिक्रमणम् SāṅkhBr — यत्नमितम् Bālar 5.66

परिसरः L (in dram) w. about the stage with

great strides म्, मेघवाचस्थानकम् Pasar, Sch w. for amuse-

ment or pleasure विहारः (once in BhP विहारम्) MBh,

Kāv, etc w. for pleasure परिविहारः BhP w. in a street

रथवापसपणम् Yājñ w. on foot पादचारः MBh, Kālid

w. on the path of prosperity मङ्गलमार्ग ShP w. out

अपमार्ग w. round पमामार्ग PāGr, Gobh w. round

again or blackwards पूतिपरिगमनम् ApSr, Sch w. round

in order अनुपारममार्ग AitAr w. through परिमार्ग msh

while w. round in order अनुपरिमाम् ind TS, Śr, PārAr,

अनुपरि माम् ind KapS .

inability to walk about (used in execrations)

अपरिमार्ग f Pān 8.4.29, Kās f place to w. in ' (yard)

अङ्गम unable to w. अङ्ग mfn Pān 6.3.77, Sch

unable to w. round अपरिक्रम mfn RV 2.36.42 .

to be walked on अपरिक्रम led Inf RV 1.105.16 .

walking-place n सेवारपथः Hariv _____

विक्रमस्थानम् Krishnaj .

wall (of earth or masonry) n I भित्ति f Maitrā

Inscr, etc , ~~++~~ भित्तिका Heat, L , ~~++~~ भित्तम्

Inscr , ~~++~~ भिद् f RV 1.174.8 — कुड्यम्

Yājñ, Bh, etc , ~~+++~~ कुड्या (gana कट्यादि) BhP

7.1.27 , ~~+++~~ कुड्यकम् L , ~~+++~~ कुड्यम् L —

परिधि m RV, etc , ~~+++~~ संधि m (exentionally f)

In, Mricch, Das — रोधस् n RV, etc , ~~+++~~ रोधना

RV 2.13.10 — कक्षा Bh, BhP, In, etc —

प्राकारः Śrō, In, Bh, etc , ~~++~~ प्राचीरः प्राचीरम्

Kull L — पुर f RV, etc — वेष्टनम् Megh,

+++ वेष्टक^W, +++ आवेष्टक — पाणिपः

L — आवरणम्, ++ तार्यः R — शा
लः

Inscr, Kav .

II सातः — (any) पक्षः (ifc f आ or ई)

L — वरणकः L — कन्था L —

अवहालिका L — प्रदेशः (ifc f आ) L —

संदिह् f RV — अवि m L — अक्रः

according to Purga on Nir 6.17 — करभः L —

मुर ^m .

bank raised as a wall वप्रः, वप्रम् MBh, Kāv, etc

a beautiful w. सुप्राकार Inscr the cheek fancifully regar-

ded as a flat w. गण्डभित्ति f Bāgh 5.12, Bhartr 1.49,

Caurap earth raised as a w. वप्रः, वप्रम् MBh, Kāv, etc

an encirclin w. शालवलयः, शालवलयम् Vās fit for

a w. प्राकारीय mfn Pan 5.1.12, Sch a mud w. वप्रः, वप्रम्

MBh, Kāv, etc no w. अभित्ति f Kathās an outer w.

निरवहालिका L — बहिष्प्राकारः MBh the side w. of

a well पर्शु f Mir 4.6 the steep w. (fo a cloud)

रोधस् n Kathās the supporting w. of a well पर्शु

f Mir 4.6 a surrounding w. कक्षा Bh, PhP, Mn, etc

++ कौष्ठकम् (ifc) BhP 4.28.56, ++ देही RV

a surrounding w. elevated on a mound of earth प्राकारः

(ifc f आ) the upper part of a w. कपिशिरस् n L

कपिशिर्षम् Vcar ' w. burglar ' (a house breaker)

भित्तिचोरः L ' w. crusher ' (N. of a man) प्राकार-

मर्दिन् m g बह्वादि ' w. destroyer ' (a

kind of rat) भित्तिपारनः L ' w. digger ' (a rat)

भित्तिरवातनः L ' w. ear ' (L. of a minister of the

owl-king Arimardana) प्राकारकर्णः Pañcat a w. made of

wood काष्ठवारः Pajāt 6.202 the w. of a house

(ifc f आ or ई) L a w. of stone अश्मवर्मन् n AV

5.10.1-7 a w. round a watch.tower लोहिका BhP 10.76.

10 .

any place surrounded by walls कक्षा MSh, BhP,

in, etc breaking down w. प्राकारभञ्जन mfn Kathas

furnished with thick w. घनभित्ति mfn Car 1.17

having golden w. हेमकक्ष mf (आ) n R having no w.

अभित्ति mfn Śis 4.53 .

wallow vb लुङ् cl 6 (Dhātup 28.87) लुङति

Kāv, Pur, Rājat, etc, ++ लुङ् cl 1 लोङति Tharmas'

++ उलुङ्, उलुङति Kuval ++, प्रलुङ्, प्रलुङति

+++ लुङ् cl 1 लोङति, लुङ्याते (only p)

Dhātup 9.27. 26.113 — विचेष्ट्, विचेष्टति, विचेष्टते

MBh, R, Hariv — विवृत्, विवर्तते (rarely P) MBh

Hariv — पर्यस् पर्यस्यति, / पर्यस्यते Amar — संवल्ग

संवल्गते AV, TS .

the place where any body has wallowe on th earth

परिवर्तितम् R w. on the ground अवलुण्डित mfn L.

wallowing adj परावृत्त L .

पि

wallowing n विलुप्तम् ^{Rajat}, ~~+++~~ विलुहितम्

Vās — विलोहः विलोहनम् Phātup 9.27 —

विलोहः (probably विलोहः) Phāt 9.27 —

परिवृत्तम् MBh (v.l. परिवृत्ति) Mālatīm, ~~+++~~

(the action of) परिवर्तितम् BhP, ~~+++~~ विपरिवर्तनम् R.

wallowing on परिवर्तनम् (comp) Kālid w. on the

earth लुठनम् Muṣr w. on the ground अवलुष्ठनम्

L .

walnut (Pistacio nut ?) अक्षौरः Bagh अक्षोडः

(Suśr) अक्षोडकः , आक्षौरः , आक्षोडकः L —

बृहच्छदः L .

a walnut tree मधुमज्जन् m L ++ कन्दरातः

L ++ कीरेष्टः L ++ फलस्नेहः L .

wan adj विवर्ण f(आ) Wh, Hariv, R, etc .

wand n यष्टि m L f, यष्टी

a magical wand for destroying poison विषापहारदण्ड

Pāncad .

wānder(about) (said of men, animals, water, ships, :

stars, etc) vb I चर् cl 1 चरति rarely चरते

RV, AV, etc, ++ प्रचर्, प्रचरति (ep. also

प्रचरते) Prab, Bh^P, ++ संचर्, संचरति

(rarely संचरते) AV, etc — भ्रम् cl 1 भ्रमति

(ep. also भ्रमते) and cl 4 भ्राम्यति भ्राम्यति MBh,

परिभ्राम्यति
Kāv, etc, +++ परिभ्रम्, परिभ्रमति, + (ep. also

परिभ्राम्यते) MBh, Kāv, etc, ++ विभ्रम्, विभ्रमति,

विभ्राम्यति MBh, Kāv, etc — व्रज cl 1

व्रजति RV, etc, ~~++~~ परिव्रज् परिव्रजति

SB̄r, Gr̄Sr̄S̄, etc, ~~+++~~ संव्रज् संव्रजति SB̄r — अट्

cl 1 अरति, अरते (sometimes with acc frequently

used on religious mendicants) , ~~+++~~ पर्यट् पर्यटति,

पर्यते Bh, Kāv, Pānc — प्रया, प्रयाति

Bh, Kāv, etc, ~~++~~ संया, संयाति TS, etc —

हिण् cl 1 (Dhātup 8.15) हिण्टे, ~~+++~~ अन्वहिण्

अन्वहिण्टति Divyāv, ~~++~~ उपाहिण् Kās on Pān 8.2.

94 — परिवृत् परिवर्तते (ep. also परिवर्तति)

RV, etc, ++ विपरिवृत्, विपरिवर्तते IBh, R, etc

— संक्रम, संक्रामति, संक्रमते IBh, R

प्रतिपद्, प्रतिपद्यते ChUp — (said of the senses

) विप्रतिपद्, विप्रतिपद्यते Kād .

II प्रथमा, प्रथमते — अभ्र cl 1 अभ्रति

Bhatt — द्रम् cl 1 द्रमति Phātup 13.23, Naigh

2.14 — अञ्च cl 1 अञ्चति, अञ्चते .

towander about as a religious mendicant परिव्रज्

परिव्रजति Sp, Bn, IBh, etc to w. al. about सम्भ्रम्

साम्भ्रमति, साम्भ्राम्यति

Kathās to w. all over

सम्प्रविह

(only ind सम्प्रविहृत्) (acc) MBh to w.

from the right path विचर्, विचरति Mn 9.20 to w.

over वञ्च् cl 1 (Dhātup 7.7) वञ्चति MBh to w. over

a country देशं भ्रम् cl 1 भ्रमति (ep. also भ्रमते)

and cl 4 भ्रम्यति, भ्राम्यति MBh, Kāv, etc to w.

through प्रभ्रम्, प्रभ्रमति, प्रभ्राम्यति (acc)

Kathās, --- विभ्रम्, विभ्रमति, विभ्राम्यति (acc) MBh

— प्रविचर्, प्रविचरति (acc) MBh —

(through) संसृ, संसरति MBh, Kāv, etc, ~~---~~

व्यनुसृ, व्यनुसरति (acc) MBh — विहृ,

विहरति (rarely Ā) (acc) MBh — अतिव्रज्

to w. through a country देशं भ्रम् cl 1 भ्रमति (ep.

also भ्रमते) and cl 4 भ्राम्यति, भ्रम्यति MBh, Kāv,

etc .

to cause to wander भ्रम् caus भ्रामयति,

भ्रामयति MBh, Kāv, etc to compel any one to w. forth

as an ascetic medicant प्रव्रज् caus प्रव्राजयति

MBh, HParis .

to wander इ intens इयते PV, AV, VS

to w. about क् class intens अरायति (Pāṇ 7.4.30)

Bhatt, Pat, Kās — क्रम् intens चक्रम्यते

(Pāṇ 3.1.23, Kās) to w. about habitually or zealously

as a religious mendicant अर् cl 1 intens अरायते

to w. through भ्रम् intens बभ्रमीति, बभ्रम्यते

(also with passive meaning) and बभ्रान्ति (only Gr)

Hariv, Var, Śatr .

wandered (about) adj भ्रान्त ŚaṅgP, Kathās, ~~W~~

विभ्रान्त

having wandered about or through भ्रान्त (with

acc) Kathās one who has w. पर्यरित Pañc one who

has w. about -चङ्कुमित TS 7.1.19.3 w. from विचर

(abl) MBh 5.812 w. through भ्रान्त ŚaṅgP, Kathās

— आचरित MBh 3.2651, R, BhP, etc — विचरिण

allowed to wander प्रचारित MW .

to be wandered through संचारणीय Bālar .

having caused to wander from place to place पदात्

पदं भ्रामयित्वा

wanderer (one who wanders) n पान्थः MBh,

Kāv, etc { ifc(f आ) } — चरकः ŚBr 14, Pān 5.

1.11, Lalit 1.28 — प्राद्यूर्जिः Pāncat, प्राद्यूर्जिः

(v.l.) प्राद्यूर्जिः L (v.l.) .

one who wanders अतनवत् Fir .

the life of a wanderer पान्थत्वम् Kathās .

wandering (about) adj चारिन् ifc BSh 14.759,

R, etc, ++ संचारिन् Kāv, Rājat, Kathās, Inscr

++, चरिष्णु (nir 8.29, Paṇ 3.2.136) EV, SāṅkhSr,

SāṅkhGr, BSh 12, BSh 2, ++ विचारिन् BSh, R, etc

चर ifc (g पचादि), ++ प्रचारिन् MW

++, चारथ RV 8.46.31 — भ्रमत् BSh, ++

भ्रान्त BSh, Kāv, etc, ++ भ्रान्तिमत् Bālar, ++

विभ्रान्त, ++ उद्भान् BSh, ++ उद्भानक

NrisUp — परिस्वारिन् Paṇ 3.2.142 — परितक्य

प्रोष्य ~~पु~~परिवर्तिन्
RV / अभ्यास / ~~पु~~ ~~पु~~

(for

अभ्यासपरिवर्तिन् — प्रधूर्ण, व्रज्यावत् (also

applied to Pushan, the protector of travellers) प्रपश्य

VS .

always wandering सदाभ्रम L inhabited only by

w. actors चारणेकमय f(ई) Kathās 23.85 not w.

अव्राजिन् (gana ग्राह्यादि) w. alone एकचर

f(भा) MCh, BhP — एकान्तविहारिन् w. at (भी)

(a horse selected for a horse sacrifice) यायावरः L

भ्रुमारिकादृष्टि

a w. glance ~~कायावरः~~ f BhP w. in a wood वनेचर

f(ई) MBh, Kāv, etc w. in front अग्रेभू (√भ्रम्)

m Pān 6.4.40, Comm w. in the night (as the moon)

रजनीचर Hariv ' w. in the sky ' (the sun, a planet,

परिवर्तिन्

a celestial spirit) गगनाश्वगः L w. near अभ्यास

(for अभ्याशपरिवर्तिन्) w. religious mendicant

व्रजकः L w. religious student चरकः SBh 14,

Pān 5.11, Lalit 1.28 w. through the worlds लोकचर,

लोकचारिन् MBh .

wandering (about) n संचारः (ifc f आ)

MDh, Kāv, etc, ++ चर्या MDh, P, Bhṛ 9.16.1, ++

विचरितम् MDh, ++ विचरणम् Susr, ++ चरथम्

RV (1.6.9 चरथम्) 3.31.15, 8.33.8, 10.92.11, ++

परिचर्या Hasy 1.9, ++ चारः W, ++

प्रचारः Hariv, ++ अनुचरणम् Kaus —

भ्रमणम् Kām, Kāv, Hit, ++ भ्रमः (ifc f आ)

Kathās, भ्रान्ति f Kāv, Kām, ++ परिभ्रमः hṛ —

(act of) अटनम्, ++ पर्यटनम् Pañc, Bhṛ —

(especially as a religious mendicant) अरा —

व्रज्या Nir, Pañ, Vyāyas, Sch — (esp. as a reli-

gious mendicant, in a dress not authorized by the Veda)

प्रव्रज्या Mn, Bṛh Kāv, etc, — व्रजम् —

विहारः (once in Bṛh विहारम्) Bṛh, Kāv, etc

— सृति f Mn, Bṛh, — परितारः —

सरा Gal — हिण्डनम् (only L) —

चलनम् Bṛh 12.3708 — प्रवर्तनम् P —

प्रेक्षा L — मार्गस्थिति f Gal .

addicted to wandering

प्रज्यावत्

mfñ

aimless

w. (?) सहलूक

(prob) n PV 3.30.17 fond of w.

आक्षारः

fir 1.14,

अटनशील

mfñ Comm

habit ofw. about

अटारा

L

, ++ अटनम् , ++

(espe-

cially as a religious mendicant). अटा w, about acountry देशभ्रमणम्

PV

w. about as a ~~xx~~ religiousmendicant (i.e. without hurting any creature) ईर्या(in phil) w. from an argument

व्यभिचारः

PV

w.from place to place

परिव्रज्या

वेदिक

n, Kathās

xx

,+++ विचलनम् BhP w. habits वनवासः P, Kam,

MarkP w. in all directions भ्रमरिका w. in the bowels

उदराटः Car w. through परिचर्या (comp) Hasy

1.9 ,+++ संसरणम् MBh ,++ संसारः Maitrip

w. to and fro विवर्तनम् In 12.75 .

wane vb क्षर् cl 1 क्षरति (ep. also क्षरते

Ved cl 2 क्षरिति Pāṇ 7.2.34) Sn, Bṛh 3.7001 _____

परिमर्षे, परिमृष्यते Prichh _____ जे cl 1 जायति

Dhātup 22.17 .

to wane (as the moon) क्षि pass क्षीयते RV, AV,

ŚBr, etc , ++ (as the moon) अपक्षि pass अपक्षीयते

TS, ŚBr _____ हा pass हीयते (ep. also हीयती)

ChUp, Sn, Bṛh, etc , ++ परिहा pass परिहीयते Sn,

Bṛh, Kāv, etc , ++ उपहा pass उपहीयते 13.202

— अपचि pass अपचीयते.

to cause (the moon) to wane कृश कृश्यति
cl 4 /

Dhatup 26.117 .

wane n क्षयः (Pan 6.1.201) Mn, MBh, etc ,

++ अपक्षयः VP क्षिति AV प्रहास

MBh (of the moon) क्षीणत्वम् Subh .

pertaining to the wane of the moon कृष्णपक्षीय

इन्दुक्षयः

mfn W the w. of the moon विद्युक्षम n 3.127 ++

waned adj अपक्षित BhP — संक्षयित

R — निवृत्त MBh, Das. — क्षयिन्.

waning adj

क्षायिन

क्षीण

(Paṇ 3.2.157) In 9.314,

Ragh, Das, Bhartr:

(as the moon)

क्षीण

मलिन

SBr,

MundUp, SvetUp, Mn, etc

(as the moon)

गलित

जर्जु

VarBr 13.8, 23.8

(the moon)

जर्जु

m जर्ज

L .

not waning (the moon)

अक्षीणः

SBr

theportions of which are w. (said of the moon) क्षायिकृतCāṇ the state of the w. moon

कृष्णातः

Heat

the w.moon

प्रक्षीणचन्द्रः Var .

waning n संक्षयः MBh, Kāv, etc .

' waning of the moon ' (new moon ?) चन्द्रक्षयः .

Mn 3.122 .

want vb उपदस्, उपदस्यति AV 12.4.2 —

विथ् cl 6 विन्थते (instr or acc) RV 1.7.7,

8.9.6. 1.3 — कुन्थ् cl 1 कुन्थति 1hātup 3.6.

want प्रयुज् desid प्रयुयुक्षते Pat .

to be wanting उपदस्, उपदस्यति RV, AV 3.29.2.

6, 5.30.15, TS 1.6.3.3, ŚBr, TāndyaŚr, GopŚr, Kaus', ++

विदस्, विदस्यति / विदसति निवर्तते
RV — निवृत्,

TUp — नियम्, नियच्छते RV — अवगा

AV 12.3.46 .

to be wanting in हा caus हापयति (acc) ३३h

Can .

to be wanted इष् pass इव्यते ३३h, Hit,

Śak, etc to be w. as a desideratum इष् pass इव्यते .

to be wanting हा pass हीयते (ep. also

हीयति) Chup, Mn, MBh, etc, ~~परिहा~~ pass

परिहीयते Mn, MBh, Kāṇ, etc ~~निहा~~ only pass

निहीयते RV,

want (66) n I न्यूनता MBh, etc, न्यूनत्वम्

Madhus — हीनम् VarBrS, Vājñ — हीनता,

हीनत्वम् (instr or comp) Mn, MBh, etc — विहीनता

(ibc) Hariv, Pañcat — हानम् Kap, ~~प्रहाणि~~

f MW — शून्यता (ifc) Cāṇ, Kum, शून्यत्वम्

Kāv, Rājat, Sarvad — शूनम् RV — वियोगः

☞ instr with or without abl or comp) In, MBh, etc

— विप्रयोगः Sāh — दोषः rarely दोषम्

Up, Mn, MBh, Kāv, etc .

II विरहः Kāv, Kathās, etc. — रहितत्वम्

(ifc) Campak — दुर्भिक्षम् (rarely दुर्भिक्षः)

Tār 1.4.3, In, MBh, etc — दुर्गति f (gen) MBh, Kāv,

etc — दुर्वृत्ति f MBh, R — विधुरता, विधुरत्वम्

Kāv, Sarvad — (of the means of living) क्षति

f Hit — व्यपायः Kathās — अमति f RV,

RV, AV — लोपः ŚrS, Bāh — अलाभः ĀsvGr,

etc — असंभवः Mn, Bāh, etc — छेदः Bāh 12.

1637, Śak, Vikr, VarBrS, etc — अपचारः —

अवद्यम् RV, etc — असामन् n ChUp —

प्रत्ययः Kārand — अप्रतुलः L .

' abode of absolute want of any existence ' (H. of

a world with Buddhists) आकिञ्चनप्रायतनम् Jalit from w.

of वियोगतः ind (ifc) Kathās through w. of

असंनिधानात् abl instr gen Pājat w. of livelihood

वृत्तिवैकल्यम् in, Pañcat w. of an aim अर्थभावः

Kātyāṣr, etc w. of appetite अन्नदूषः w. of energy

आहारस्यम् MBh, Mn, Vājñ, Susr, etc w. of food

आहारविरहः w. of merits गुणहानि Ap 2.17.5 w. of

one of the 5 members in a Nyāya argument न्यूनम्

Nyāyas w. of rain दुर्वृष्टि f Jātakam w. of success

वीत्सर्ग AV, -- विघातः Jātakam w. of tradi-

tion सम्प्रदायविगमः Sis w. or surplus न्यूनाधिक्यम् Feat.

to live in want क्षञ् क्षञ् cl 10 क्षञ्जयति

hāsup 32.78 to suffer w. दस् cl 1,4 , RV 1.134.5,

Nir 1.9 , TS 2.6.11.3 .

wanted adj प्राथिति MBh, Kāv, etc .

anything wanted व्रणम् RV, AV, etc, Mn, MBh,

etc .

wanting adj ४ हीन MBh, ~~परिहीण~~,

परिहीन MBh, Kāv, BhP, ~~विहीन~~ (ibc) ,

VarBrS, ~~प्रहीण~~ (ifc) MBh — शून्य

f(आ) Kāv, Kathās, Pur, Sarvad — रहित (ibc)

— ऊन — वर्जित (with instr or ifc) Mn,

MBh, etc — परिहन्त (instr or comp) Mn, Bh,

etc — संसक्त VarBrS, Pañcat — प्रोज्झित

(ifc) Var — विधुर f(आ) ifc BhP, Sarvad

— उन्मुक्त ifc VarBrS — विमुख f(आ)

(ifc) Santis .

not wanting अरणि Kaish (a metre) w. one

syllable in each Pada पादनिचृत् RPrat w. (whole)

words लुप्तपद w. some organ or sense न्यूनोद्दिष्ट.

~~कुसवत्~~ R. 7.92.15 .

wanting anything अर्थिक Sh 1.5619 w. a girl

कन्यार्थिक, कन्यार्थिन् Sh .

one who wants anything अर्थिन् (instr or in

comp) .

wanting n ॥ असंनिधानम् — असंनिधि
— विच्छेति

m (generally loc असंनिधौ) Jaim — विच्छेति

f [']Sis .

wanting of the measure मात्रापचारः [̄]Apy .

अ ॥ अर्थः, अर्थम् [']Sr, etc .

wanton adj # चपल f(आ) (gan- as शोण्यादि

श्रेण्यादि & विस्पष्टादि) h, etc (a

woman) चतन f(आ) Gaut 22.26 उदाम

उत्सिक्त .

B ललित Kāv, Kathās, Rajat सहेत

Kāv, Kathās, etc सविभ्रम Kāv सहाव

Bhatti केलिपर , # केलिकित

भावयु .

विलास Kāv, VarBr S, Bhp # विलासिन्

F, Paṣh, Thūrtas

— रिरंसु

Hariv, Kāv, Susr

— कामवत् MBh, R, ++ कामिन्, ++

कामकेलि L — सम्प्रयोगिन् L कामुक

— प्रमद Paṣh प्रमदक Nir, ++ प्रमत्त Mn,
मदविह्वलित

Pāncat, ++ मदच्युत् RV, ++ मदविह्वल

R — व्याघ्रिचारिन् MBh, Kāv, etc, ++ विचारिन्

Cān — नग्नक f(इका) A, HParís — उच्छ्रित

Hariv, R, etc

— प्रदुष्ट

Pit

— आहनस्

— ओदती

bestowing a wanton girl प्रफर्विदा ^{ApSr}, प्रफर्विदा

Kāth excessively w. अशानन्द ^{Susr} mere w. quarrelsome-

ess प्रणयः Meg, Kād, Pāncat of a w. nature होलिहित,

होलिहित L — चलप्रकृति Pāncat 2. ²⁶ ₂₇

चलस्वभाव f(आ) MBh 13.2225 very w. सुललित

f() MBh, Kāv, etc a w. and intriguing woman रागिणी

W w. behaviour स्मरकर्मन् n W w. caresses कामकूरः

रस्मितम्

L a w. girl प्रफर्वी RV, AV, VS w. glance साकूत/

साकूतहासितम् Git w. purpose क्रीडाकूरम्

^{w.}
sport भावः L भावचेष्टितम् Brahmap, ++ हेला

(ifc f आ) a w. wife कलकूजिका W a w. woman

विलासिनी, ++ तृविलासिनी W ++ विलासवती

Kalid ++ ललना Sch, Kav, etc ललिता W ++

लालिनी W ++ भाविनी W ++ रतार्थिनी W ++

++ ०यभिचारिणी W ++ धर्षणि, धर्षणी f n 2.

105, Sch, L ++ मत्तगामिनी, मत्तगमना L ++

मत्तकाशिनी (esp. used in addressa) Sch, Kav, etc

मत्तकाशिनी, मत्तकाशिणी, ++ नागिका L

+++ कलवुलिका L ++ हनु f, +++ षण्ठाढी

(only L) # +++ मण्डूकी L ++ भद्रवति TBr

a young and w. woman प्रमदा m, etc .

to behave like a wanton w. प्रमदाय Nom प्रमदायति

BhP to be w. उलूस्, उलूसति, उलूसते Amar,

(chandon . +++ एलाय Nom एलायति, ++ कण्ड

cl 1 कण्डति, कण्डते, ++ त्रैस्वाय त्रैस्वायति
 कण्डति, कण्डते, ++ त्रैस्वाय Nom 42

wanton n लासिका L .

wanton vb हिल् cl 6 हिलति Dhātup 28.69 .

wantoned adj विजृम्भित W .

wantonly सकलितम् ind W — वृथा ind PW,

Br, Gobh, En, Yājñ, ERh — अनु स्वधाम्, स्वधाम्

अनु, स्वधा अनु, स्वधया, स्वधाभिः

being wantonly upon त्वेलचक्षुस mfn (loc) 'Sis

very W. सुकलितम् ind W .

wantonness n विलासः (ifc f आ) Hariv, Kāv,

Dasar, Sāh, ~~+++~~ विलासिता, विलासिन्^{म्} / Hariv, Mālav,

Rajat, ~~+++~~ मदः (ifc f आ) MBh, Kāv, etc _____

लोढता, लोढत्वम् Kāv, Sāh, Susr. _____ कैलिकला W

_____ लघुता R, लघुत्वम् MBh _____ ०यनाय

BhP _____ वैजाहम् W _____ कुरवारी f Comm on

Un 4.124,

excessive wantonness अहानन्दः SBr the w.

of women वनिताविलासः MW .

war n I युद्धम् (ifc f आ) RV, etc, ~~++~~ युध्

f RV, etc, ~~++~~ योधः (accord to Canar 2.26 योधिम्)

~~योधनम्~~ MBh, Pur, ~~++~~ आयोधनम् MBh, Ragh

~~++~~ युद्धकम् Kathās, ~~+++~~ प्रयुद्धः, प्रत्युत्क्रमः

रणः (रणम्) RV, etc, ~~++~~ रण्यम् RV

समरः, समरम् (8 अर्थेचक्षि (ifc f आ) SankhBr,

MBh, etc — समृति f PV, ~~+++~~ समरणम् RV

— संग्रामः (संग्रामम् Si:dh) AV, etc —

समर्दः MBh, Kāv, etc ~~+++~~ विमर्दः MBh, Kāv, etc

+++ विमर्दिनम् (विमर्दिना) Prab, BhP, ++ अभ्यामर्द

L — सम्परायः Suparn, Tas, ++ सम्परायकः L

+++ सम्परायिन् L, ++ सम्प्रहारः IBh, Ka, etc —

हारः W हारि m L — संघातः (rarely

संघातम् ifc f आ) S, Kath, IBh, ++ समाघातः

L — विग्रहः — निग्रहणम् Dhanamj —

संक्रन्दः IBh, ++ संक्रन्दनम् IBh, ++ आक्रन्दः

Maigh — सङ्ग्रथः Maigh, ++ सङ्गः RV —

अनीकः, अनीकम्, ++ समनीकम् RV (Maigh

2.17) Bālar 7. $\frac{60}{61}$ — समुदयः (rarely समुदयम्)

L, ++ समुदायः L — समित् f MBh, Kāv, etc

समिति f Br, MBh, R — संख्यम् (only in

loc) MBh, Kāv, Rājāt — आजि m rarely f —

आहवः RV, MBh, An, R, Bhag, etc आहवः L

— मृधः, मृधम् MBh, Kāv, etc — संकुलम्

MBh, Hariv, etc — संयत् f (generally found

in loc or comp) MBh, Kāv, etc — वाजः RV. VS,

GrSrs — संविद् f L — संयुगम् (in Bhṛ

संयुक्त) MBh, Kāv, etc

विदारणा
विदारणम्, L

म
L, ++ प्रविदारणम् L, ++ विदारः L — वैशसम्

(ifc f आ) MBh, Hariv, Kāv, etc — क्षात्रियधर्मः

Mn 10.81, Hal, R, BhP — जन्यम् MBh 5.3195, Ragh

4.77, Pas — समुद्घर्षः MBh — संस्फोटः Harav

— कन्दलः Subh — अभिसम्पातः L —

नम्
शस्त्रनिपातः VarBrS, शस्त्रनिपात- / Susr —

भण्डनम् L — शस्त्रकोपः VarBrS — विवाच

f RV — अतजम् — समोहः PV .

II अभ्यागमः L — अररः L — असुरि

(Prob) m

L — अम्बरीष + prob + m L — आनर्तः L —

कण्ठातः L — कारः (according to some in PV)

— खजः Naigh 2.17 — नदनु m Naigh 2.17

— नः — पुष्करम् L — प्रसरः

(ifc f आ) L — भरः (ifc f आ) RV, AV —

भीमरम् L — भूतात्मन् m L — मादः Say

— रारि f L — रु m (only L) —

वरावः (only L) — निदथम् PV —

II अभ्यागमः L — अररः L — असुरि

(Prob) m

L — अम्नरीष (~~prob~~) m L — आनर्तः L —

कण्ठातः L — कारः (according to some in RV)

— खजः Maigh 2.17 — नदनु m Maigh 2.17

— नः — पुष्करम् L — प्रसरः

(ifc f आ) L — भरः (ifc f आ) RV, AV —

भीमरम् L — भूतात्मन् m L — मादः Say

— राशि f L — रु m (only L) —

वराकः (only L) — विदथम् RV —

वैरजयानिका^L — शम्बरः^L — शिगीमुखः

— सम्प्रेतः^L — सद्गन् n Haigh 2.17

(acc to some) सहरत्रबाहु m or f PV 8.15.26

स्कन्धः^W — स्पशः^L — (लब्धम्^L

— हः (only L) .

absence of war अयुद्धम् Bh, etc the action

of w. समरकर्मन् n R (prob) active in w. वाजकर्मन्^L

mfn SV (v.l. वाजभर्मन्) belonging to the god of w.

कीमार mf (ई) n MBh, BhP, Kathās 2.76, Pa ās,

Madhus belonging to w. सामरिक mfn EW a bull fit

for w. योधः (with वृषः) VarBr a bull train-

ed for w. योधः (with वृषः) VarBr connected

with w. सरण mfn Lalit a defied goddess or weapon

of w. शस्त्रदेवता Uttarak, Rajat delighting in w.

प्रियरस mfn EW desire of w. आहवकाम्या desirous

of w. संग्रामार्थिन् mfn Wasy eager for w. मेधायु

mfn EW 4.38.3 engaged in w. सम्प्रयुक्त mfn EW, Hariv,

++ संग्रामिन् mfn Wair, ++ संगरस्थ mfn P

— रणगोचर mfn MarkP familiar with the w. of ^{affairs} ~~airs~~

सांश्रामिकविधिज्ञ m n Hariv fit for w. युद्धयोष्य

m n R — संग्राम्य mfn Nir 6.33 — संगरक्षम

mfn Kam fond of w. यवियुध mfn RV great w. महाहवः

MBh the great of w. of the Bharatas महाभारतः ‡

महाभारतम् (with or scil आहव युद्ध or any word

signifying ' abttle ') MBh, Hariv intent on w. विशहपर

mfn RV making w. युद्धकारिन् mfn Nir , ++ युत्कार

mfn RV 10.103.2 making w. upon रोधः (gen) R not

w. अयुद्धम् MBh, etc prepared for w. समरोद्यत mfn MBh

ready for w. समीक्षन् mfn Rājāt relating to the god of

v. कौमार mf(ई)n MBh, Bhṛ, Kathās 2.76, Parās,

Nadhus relating to w. युद्धमय mf(ई)n MBh, 1+

सांश्रामिक mf(ई)n Gaut, Kauś, MBh, etc, 1+

साम्पराय mfn MBh renewal of w. पुनर्युद्धम् Cat state

of w. सांश्रामिकत्वम् Das time of w. युद्धकाळः Pañcat

waging w. विश्राहिन् mfn Kām a w. between the gods and

Asuras सुरासुरविमर्दः R ' w. business ' (battle, fight-

ing) रणकर्मन् n R, MārkP ' w. helper ' (an ally)

रणसाहायः MW ' w. implement ' (weapon of w. or batt-

le, a sword) रणाङ्गम् Bhatt the w. occasioned by the

carrying off of Subhadra सोभद्र (scil. युद्धम्) MBh

' w. of enemies ' (hostile invasion) शत्रुविग्रहः MBh

w. of friends सार्वविग्रहः MBh the w. of the Bharatas

भारती सामिति

भारतयुद्धम्, भारतसंग्रामः, भारतसमरः / MBh

the w. of the gods and Asuras देवासुर mfn (with

युद्ध, रण etc) MBh, R, BhP a w. of words वादयुद्धम्

ing) रणकर्मन् n R, MarkP ' w. helper ' (an ally)

रणसाहायः m ' w. implement ' (weapon of w. or batt-

le, a sword) रणाङ्गम् Bhattach the w. occasioned by the

carrying off of Subhadra सोमद्र (scil. युद्धम्) m

' w. of enemies ' (hostile invasion) शत्रुविग्रहः m

w. of friends सार्वविग्रहः m the w. of the Bharatas

भारती सामिति

भारत युद्धम्, भारत संग्रामः, भारत समरः / f

the w. of the gods and Asuras देवासुर mfn (with

युद्ध, रण etc) h, R, BhP a w. of words वादयुद्धम्

En 12.46 ' w. preceptor ' (one who teaches the use of

arms) युद्धाचार्यः

En 3.162 w. trumpet ससर्परी

IV 3.53.15 a w. undertaken on one's own account स्वयंकृत

mf(आ)n (with विशह) w. with विशहः (instr

with or without सह, सार्धम् or साकम् loc ren with

उपारि or comp) En, Wh, etc weapon of w. रणाङ्गम्

Bhatt .

to commence a war सम्प्रयुध्, सम्प्रयुध्यते P,

Hariv to long for w. समर्थ om समर्थति P

to make w. संश्राम्, संश्रामयते. (accord to You also

संश्रामयति) Dhātup 35.68, --- विशहं कृ to

make w. upon आहिंस, आहिंसते TāndvaBr to take

(in w.) परिग्रह, परिगृह्णाति, युध्य h

to wage w. युध्य cl 4 (Dhātup 26.64) युध्यते (rarely

युध्यति cl 1 योधति AF, Br), --- विशहं,
विगृह्णाते

विगृह्णाति, विगृह्णीते (Ved also विगृह्णीति /)

h, --- विशहं कृ .

to cause to wage war against विग्रह् caus

विग्रहाह्वति Das', Bhatt to lead to w. युध् caus

योधयति (Pāṇ 1.3.86) RV, etc to ~~oppose~~ oppose in w.

युध् caus योधयति (Pāṇ 1.3.86) MBh, Kāv,

etc to overcome in w. युध् caus योधयति (Pāṇ 1.

3.86) MBh, Kāv, etc .

to cause to wage war विजिग्राहयिषु mfn Bhatt

desire for w. युयुत्सा MBh, Hariv, R .

to war against

आयुध्, आयुध्यति

caus

आयोध्यति Bh, Uttarar, etc .

warble vb कूज् cl 1 कूजति AV 7.95.2, Bh,

R, etc —, (as birds) विकूज् cl 1 विकूजति R

—, निकूज्, निकूजति, निकूजते R, Bh, —

अभिकूज् R — विशीञ्ज् विशीऽक्ते (only pr

P विशीञ्जान Bhattach .

to warble in return प्रतिकूज् प्रतिकूज्/ति with acc)

R.

~~warbling~~

warbled adj निकूजित BhP.

warbling adj कूजिन्, ++ कूजक f (इका)

(see कूजक) (said of birds) वाशक

Mricch, वाशम Bhatt .

warbling n कूजितम् R, Mālav, Vikr, etc, ++

कूजः MBh 1.4916, R 2.59.10 .

the warbling of Kokilas during the breeding season

मदकक कोकिलकूजितम् Vikr .

war-chariot n स्यन्दन, etc — ^{रथः} सांशामिक

रायिकः

— साम्प ^(with or scil रथ) L —

वाजिन् m (with रथः) — वैनायिकः,

वैनायिकम् L, — वैनायिकी L . रत्नपादः L

fighting in a war-chariot रथिन् mfn EV, etc

on whose thunderbolt is a w. (said of a Kshatriya)

वज्ररथ mfn MBh a two wheeled w. (lighter and

swifter than the anas) रथः EV, etc (ifc f आ).

war-cry n सिंहनारः MBh, Kāv, etc, सिंहनादकः

W, सिंहनः MBh सिंहघानि m Kum

आक्रन्दः AV 12.1.41 — साविद् f W

भरहृति m RV 8.52.15 .

raising a war-cry भरहृति mfn RV 5.48.4 .

ward (oif) vb वृ cl 5,9,1 वृणाति, वृणुत,

वृणाति, वृणीते, वरति, वरते RV, AV, Bhatt, ~~+++~~ निवृ

(only pf निव्वार 3 pl निव्वुः) R, Bhatt, ~~+++~~

विनिवृ caus विनिवारयति Bhatt, Kāv, etc, ~~+++~~

प्रतिवृ caus प्रतिवारयति Bhatt, B, etc, ~~+++~~

प्रवृ प्रवृणाति RV, caus प्रवारयति Bhatt,

~~+++~~ आवृ caus आवारयति MBh, R, BhP, VarBrS,

~~+++~~ संवृ संवृणाति संवृणुते Bhatt, Kathās, ~~+++~~

संवृ caus संवारयति Bhatt, Hariv हन् cl 2

(Ihātup 24.2) हन्ति (rarely हते and cl. 1 हन्ति) ed

also जिघ्रति, जिघ्रते) MBh, ~~+++~~ प्रतिहन् प्रतिहन्ति

(ep. also Ā) MBh, Kāv, etc, ~~+++~~ प्रत्याहन् प्रत्याहन्ति

AV, MBh, ~~+++~~ विहन् विहन्ति MBh, E, ~~+++~~ अपहन्

RV, etc ~~+~~ प्रतिघातय ~~MBh~~ प्रतिघातयति MBh ~~_____~~

निषेध् निषेधति AitBr, MBh, Kāv, etc, ~~+++~~ प्रतिषेध

प्रतिषेधति (ep. also प्रतिषेधते) Mn, MBh, etc,

सम्प्रतिषेध् सम्प्रतिषेधति MBh ~~_____~~ प्रतिवाध्

प्रतिवाधते (ep. also प्रतिवाधति) MBh, R, ~~+++~~

परिबाध् परिबाधते

VS, Br, etc, ++

निर्बाध् निर्बाधते Kath, +++ निरस् निरस्यति,

निरस्यते MBh, Kāv, etc — प्रत्यूह् प्रत्यूहति,

प्रत्यूहते AV, ŚBr, Chāp — व्यवध् व्यवधुनाति,

व्यवधुनाति, व्यवधुनाति, व्यवधुनुत Kath, Hariv, R —

आरुध् आरुणादि Ā, RV, AV, ŚBr, +++ निरुध्

निरुणादि, निरुन्धे RV, Br — प्रातिनुद् प्रातिनुति,

प्रातिनुते RV, VS, TS, Br — अपानि ŚBr,

Kāth, PBr

अपानि

MBh 13.124

रक्ष

cl 1

(Dhātup 17.6) रक्षति (Ved and also रक्षते) A 5.1

यु cl 3 युयोगति (acc) RV, AV, VS, Br

निर्ग (only pres p निर्गुवाण mfn) RV 4.48.2

नम् caus नमयति (नाभयति Up, etc

नाभयति Mricch) RV .

II अवाव RV 8.53.4 अपसिध् RV, etc

प्रतिवध् (only aor प्रत्यवध्) MBh

रानुतर (with यु and धा) अनेख cl 1

ओरवति Dhātup 5.7 .

ward n पुराध्विस्तर W.

superintendent of wards स्वण्डरक्षः

Jain, Inscr.

war-dance वीरजयान्तिका L.

warded (off) adj चारित MBh, Kāv, etc, + + + +

निचारित Prab 4. $\frac{30}{31}$ — प्रतिहत MBh, Kāv, etc,

+ + + + चित MBh, R + + + + अपहत, + + + + निषिद्ध

SBh, In, MBh, etc, + + + + प्रतिस्वक्ति 'Sis, प्रतिष्कृत Hir

6.16 .

having the evil warded off निहतपाप्मन् SBh having

w. off निषिद्धवत् Kathās to be w. off वार्य MBh, Kāv,

etc, + + + + प्रतिवार्य MBh, R, + + + + संवार्य —

प्रतिषिद्धय MBh, R difficult to be w. off दुर्निषिद्ध

Balar 2. ³⁴ ~~35~~ Not to be w. off (as water) ~~अवार्णा~~

MBh 1.693 , ~~+++~~ अवार्ण Hariv 10805 & 19067, R , ~~+++~~

अनिर्णय , ~~+++~~ असंनार्ण MBh .

anything to be warded off ~~रक्षस~~ n RV .

warding off ~~अवार्ण~~ ind p MBh .

warder n A ~~द्वारनायकः~~ Rajat, द्वारपः AitBr, Ch p,

~~द्वारिकः~~
~~द्वारिकः~~

Panc 3.85, ~~द्वारिकः~~ Sak, Panc,

~~द्वारिकी~~

Rajat, ~~द्वारिकी~~ (Ragh 6.59) — ~~द्वारिकी~~ .

a warder off (one who wards off)

B वरुणः Say on RV 5.48.5, ~~द्वारिकी~~ ~~प्रतिषेध~~ mfn

VEh, R — ~~प्रतिहन्तृ~~ m Ragh (v.1. प्रतिहन्तृ),

~~अवहन्तृ~~ m RV 4.25.6, ~~प्रतिहन्तृ~~ m Ragh

~~अभिरोद्ध~~ mfn MaitrS — ~~वर्त~~ mfn RV

वरुणः mfn RV — वर्णः (वर्णम g अर्थयोदि)

(ifc f अत) Say on RV 1.104.2 .

warding (off) adj वारण f(ई) MBh, Kāv, etc

निवारिन् Hyog, प्रतिवारण MBh,

संवारण (ifc) MBh विवारवारिन् Sis

वर्त f(ई) ĀsvGr प्रतिषेधन MBh

निषातन MBh अपधातक f(इका) (ifc)

अपधातन यव AV, Yājñ, यावयत

warding off a curse शपथयापन f(ई) AV w.

off a hand करण MBh w. off an enemy विमृध

f(आ) TS w. of ray करण MBh w. off danger or

fear भयापह IBI w. of hostility वैररक्षिन् Kathās.

intending to war. off संनारायिष्णु IBh 6.3762 (B)

wishing to w. off an army विचारयिष्णु MBh .

warding (the act of) (toff) n. प्रतिवारणम्

MBh R, ~~+++~~ प्रतिनिवारणम् Bh², ~~+++~~ (from) वाणम्

(abl), ~~+++~~ परिवारणम् MBh, ~~+++~~ प्रतिवारः susr

~~+++~~ प्रतिघातः MBh, Kāv, etc, प्रतिघातनम् Bh, ~~+++~~

प्रतिघातः (ifc) Bh, ~~+++~~ प्रतिविघातः MBh, ~~+++~~

निष्पातः MBh R, + + + अभिघातः, + + + अपघातः

SB̄r — अपहननम् — निषेधः Mn, MBh, Susr

+ + + निषेधनाम् Mn, MBh, Susr, + + + निषेधः Yājñ,

Var, Susr, + + + निषेधनम् Susr, + + + निषिद्धि f Das

— प्रतिवहनम् L.

warding off a blow हस्तवारणम् L —

हस्तधारणम् IM — पर्याप्ति f L the w. off

demons or evil spirits प्र० । पूजाप्रतिषेधः Cat.

(a particle, implying) warding off नि ind L.

war-drum n संग्रामतूयम् Pāncat, ~~संग्रामपट्टः~~

L — संग्रामद्वयः संग्रामद्वयः L — अमरासिंहः

L.

ware n पण्यम् (ifc f आ) SBr, Kaus, Cobb,

MBh, etc — क्रयाणकम् et 3, Sinhās, Jain, Comm.

wares भाण्डम् (ifc f आ) Mn, Yājñ, MBh.

a possessor of wares भाण्डपति m Bājat, Pāncat

a sacrifice consisting of w. पण्यहोमः ApGr.

warehouse n पण्यभूम्ह f nscr .

a war elephant सेनाहत्त L.

war-horseवारकीरः

(only L) .

warlike

adj

युद्धशालिनः

P,

~~युद्ध~~ युद्धसार

Mh,

~~युद्ध~~ योद्धा

f(ई)

Lāṭy,

~~युद्ध~~ युद्धवन्,

युद्धि

RV

~~युद्ध~~ रणाप्रिय

f(आ) Hariv,

Kām

~~युद्ध~~ रण्य

RV,

~~युद्ध~~ प्रियरण

MN

रात्राग्रामिक

f(ई)

Gaut, Kaus', Mh, etc

साम्प्रायिक f(आ or ई) Mn, MBh, etc, III

साम्पराय — समितिशास्त्रेण BhP —

साम्रिक MW — सांयुगान K-lid —

वार्तिन RV, etc — सुवीर f(आ) RV, AV, VS

— समद्वेन RV — प्रधानात्तम W .

to assume a warlike attitude व्युहरचनो विधा

more w. याधीयम् PV a w. deed वानकृत्यम् RV w.

prowess or vigour व्युहरांति f Cat .

warm adj उष्ण f(आ rarely ई), ~~+++~~

उष्णक, ~~+++~~ साधन Kāv, Kathās अशात

 (said of the Maruts) सांतपन RV, AV, Br, ŚrS

 पण्डित w आर्द्र f(आ) .

drinking warm (beverages) तपुष्या RV 3.35.3

giving w. milk धर्मदुध f(आ) AV 4.22.4, ŚBr 4.14,

AsvŚr, KatyŚr ~~+++~~ धर्मदुह TBr 2, Nir 11, KatyŚr a

little w. ओष्ण moderately w. कोष्ण (Pan 6.3.107

Susr 1.84 slightly w. स्वदुष्ण कोष्ण

a w. cloth नौशारः

Pat a w. feeling towards others

दूध

Bh 3.5, P, Ragh, BhT a w. oblation of dadhi

(curds) दधिघर्मः

SBr 14, KātySr, ĀsvSr, SāṅkhSr,

Lāty, दधिघर्महामः Vait a w. outer garment नौशारः

Pat w. water घर्मपयसः n W .

to be warm

कुट् cl 4 कुप्यति, cl 10 कोप्यत

Dhātup 33.25 .

to make warm

तप् cl 1 तपति (rarely Ā) RV,

etc

उत्तप उत्तपति, उत्तप उत्तपति

SBr, ~~प्रतपयति~~ प्रतपयति आक्षादादि उष्णावृ

Susr, Pricch .

to make warm तप caus तापयति, तापयेत् pass

तापयेत् Kaus, MBh, etc, ~~प्रतप~~ caus

प्रतापयति Gr'SrS, MBh, etc .

to be made warm उपतप pass उपतापयेत्

warm vb प्रतप प्रतपति 3Br, etc, ~~प्रतितप~~

प्रतितप प्रतितपति Gr3rS, ~~can~~ सम्प्रतप caus

सम्प्रतापयति 1Br, Sch, ~~can~~ वितप caus

वितापयति VarBrS . .

to warm any member of the body वितप वितपति

वितपते Pāṇ 1.3.27, Vārtt 1, Pat to w. a part of

one's body उत्तप उत्तपते Kāty on Pāṇ 1.3.27 to w.

one's self उत्तप उत्तपते Kāty on Pāṇ 1.3.27, ~~can~~

वितप वितपति, वितपते Pāṇ 1.3.27, Vārtt

1, Pat to w. up उत्तप caus उत्तपयति Gobh .

warmed adj पक्व f(आ) Gobh, In, etc .

warmed up द्विष्पक् Gobh .

warm-hearted adj हृदयिक, हृदयानु

Pāṇ 5.2.122

Vārtt 5, Pat

हृदयिक (in Peda) हृदयानु

Pāṇ 5.2.122

Vārtt 1, Pat .

warming adj

adj

तपन

Sh 1.5, R

.79.57,

~~हृदयिक~~

सांतपन

RV, AV, Br,

ŚrS,

~~हृदयिक~~

संतपन

ApŚr,

Sch,

' हृदयिक ' (W. of a daughter of the Sun by Chāyā-married to

Sam-varana and mother of Kuru)

तपती

MBh, 1, BhP

6.8.f, Vamī — उष्णक L, +++ तपिष्णु wh

12.11720 .

possessing warming power उष्णवीर्य Car very w.

सुत्तपस AV w. one's self तप .

able to warm सांतापिक Pan 5.1.101 .

warming n प्रतपनम् Kātyār, MBh, Susr, ~~MBh~~

प्रतपनम् MBh, Susr .

the act of becoming warm संतपन MBh Kaus .

warmth n उष्णता, उष्णत्वम्, ~~MBh~~ औष्णम्

Yājñ 3.77, Susr, etc, औष्ण्यम् Ragh 17.33, ~~MBh~~ उष्णः

उष्णम् Mn 11.113, Śak, Paś, etc, ~~MBh~~ शोष्मता Śis,

Mārkaṭ ~~MBh~~ मन्दोष्णम्, मन्दोष्णता L, ~~MBh~~ कोष्णम्

प्रतापः Kāv, Var, Susr, ~~MBh~~ तपस् n

RV, AV, 3, Sāṅkṣr, ~~+++~~ तपः Pāṇcat 2.3.⁵/₆, ~~+++~~

उपतापः — चण्डता — निदाघः (२)

न्यूरुवादि) SBr, 12h. etc — (of fire or the sun)

धर्मः RV, AV, etc — स्वेदः (ifc f आ) L

— रौद्रः L (रौद्रम्) .

enjoying the warmth of fire अग्नितपः mfnRV 5.61.4

matured by w. of the earth रुबीसंपक्व mfn ApSr pro-

duction by w. पाकजत्वम् Bhāshap slight w. क्वोष्णम्

क्वोष्णता Kad, ~~+++~~ कदुष्णम् a w. of temper

चण्डत्वम्

Pratāpar, Sāh 3.150, चण्डचुक्रा Kālav 3.

20 w. of the earth त्रुवीसम् KātyŚr .

warn (off) vb निर्वद निर्वदति, निर्वदते VS

— निर्वच AV .

to warn off by reciting or speaking परावद

परावदति AV .

warned adj प्रत्यादिष्ट W .

fully warned सम्बाधित Wh .

one who warns प्रत्यादष्टु m .

warning off अपवक्तु m PV 1.24.8, AV 5.15.1 .

warning n प्रत्यादिशः m 8.334 — प्रशास्ते

f PV .

warp (of a web) n तन्तु

m RV, etc

तन्त्रम्

(Pan 7.2.9, Kās) RV 10.71.9, AV 10.7.42,

TBr 2, TāṇḍyaBr 10.5, ŚBr 14, Kauś, Mah 1.806 & 809

पूरण्यो

f du Rājat, पूरणम्

L .

the end of the warp of a web अन्तप्रज्जनम् AitBr

the w. threads of a web

प्राचीनतानः TS .

warrant n A आश्रयः .

B a written warrant प्रमाण पत्रम् .

warranter n आक्षः .

warranty n प्रमाणता, प्रमाणत्वम् Bh .

to be warred upon विग्राह्य m'n Mit not to be

w. against अयाध्य m' (आ) n AV, R .

having ^(W) warred against ^ग विग्राह्य ind .

warrior n I योद्धा: RV, etc, योद्धा (Ganar

2.26) योद्धा: Bhar, योद्धा: Wh, R, याध,

योद्धा m Wh, R, योद्धा: L, ~~युद्धा~~ युद्धा:

RV, योद्धा m Wh, R, etc, ~~युद्धा~~ युद्धा m Wh, Hariv,

~~युद्धा~~ युद्धा RV, ~~युद्धा~~ युद्धा: Sah, ~~युद्धा~~ योद्धा:

L, ~~युद्धा~~ युद्धा: L, ~~युद्धा~~ युद्धा: , ~~युद्धा~~ आयुधाय:

< Pan 4.4.14, En, Comm on Yājñ, आयुधाय

m VS 16.36, Kaus, R, ~~युद्धा~~ आयुधाय: Pan 4.4.14, Wh,

~~युद्धा~~ आयुधाय m VarBr3, ~~युद्धा~~ आयुधायिन m

Pan 4.3.81

प्रयुक्त m (only) रणपणितः

W, रणशूरः R, ~~सूरः~~ शूरः RV, etc भटःMBh, Kav, ~~सूरः~~ वीरभटः Pas विजिगीषु m MBh

— शीतः (gana अर्धचादि) Mn, MBh, etc

सेनाचरः MBh, Rajat, सेनाजावः, सेनाजीविन् m MBh,

सेन्यः
RV इष्वासः AV 15.5.1-7, MBh, etc

etc — प्रहर्तृ m MBh, Kav, etc यमूचरः

Prasannar 7.13 — अनीकस्थः — सुवीरः RV

शस्त्रभूत m Gaut, Mn, MBh, etc — शस्त्रोपजीविन्

m Hcar शस्त्रधरः ~~विराज~~ W विराज m MBh,

BhP पार्थिवः Mn, MBh, etc वाजिन m PM

सत्वनः RV, ~~###~~ सत्वन m निर्षाङ्गिन m

m L विक्रान्तः L वक्रस्थः MBh, R .

II सारि m L वाष्कलः L (वाष्कल)

रथः MBh, Kathās, BhP (?) रन्ति m

RV 7.18.10, 9.102.5 शयिः Sāy शयहन

m RV तः L जजः .

warriors सत्वनः m pl RV, VS, AV, etc .

behaving like a warrior सत्त्वनायक nfn AV the

being a great w. महारथत्वम् MBh the being a w.

राजन्यत्वम् Say a complete w. पूर्णरथः Kathās a

~~सिद्धि~~ distinguished w. सुभट्टः IN an eminent w.

एकुरथः MBh 3 a great w. सुभट्टः Kav, Kathās, etc

~~महाभट्टः~~ Inscr, 3hP — महारथः VS, TS.

MBh, etc, सुभट्टः (fighting from a car) अतिरथः P

— सांयुगिनः Kalid — नरसिंहः MBh, B lying

as a dead or wounded a w. on a couch of arrows वीरशायिनः

mfn MSh a man of the w. caste मूधाभिधित्त L not a

w. अयोधिकः (gana चावादि) one's own w. स्वभटः

IM a pitiful w. वीरकीटः IM a royal w. राजमुध्वन्

m IM the son of a w. जीजिनेयः RV 6.16.2 a true w.

सत्यसत्वन m DV a w. fighting from a chariot रथेशः

Ragh रथेष्ठ (DV), रथेष्ठा (DV, VS) mfn pl

a w. of Kshatriya (as riding in a chariot) सरथः IM

a w. standing on the left side (in a chariot) सिव्यष्ठा

m AV ' w. 's strength ' (prowess) जजोजस् n Sis

19.3 a w. who does not fight in a car अरथिन् m

19.3h .

abundance of warriors सुवीरता AV, TS according

to the rule of w. सक्षान्तम् in Laghuk 973 an alliance

negotiated w. chosen by both parties पुरुषान्तरः (sc

रान्धि) Kam, Hit body of w. (esp. applied to Maruts)

विदधाम् RV the drink of w. वीरपाणम् वीरपाणकम्,

वीरपाणम् L having all the w. ~~slain~~ slain हतसर्वयाध

mfn having true w. सत्यसत्वन mfn host of w.

सुवीर्यम् RV, TBr — (prob) two w. standing on the

left and right side सज्यष्टमार्थी m du TBr .

one who makes war against a king राजयुध्न m

Pāṇ 3.2.95 . ~~intending or wishing to make war~~

intending or wishing to make war सिसंग्रामयिषु mfn

Bhatt wishing to make w. निजिषु mfn Pāṇ .

wart n चर्मकील, चर्मकील^{usr} 1f, 48292

मांसकील, L — कच्छपी ^{usr}, कच्छपिका

a wart accompanying gonorrhoea कच्छपिका

war-whoop

रिहप्रणादः

~~प्रणहित~~

R .

प्रणहित

waryadj~~श्याब्~~

W .

wash vb A धाव् cl 1 धावति, धावते RV, etc,

धाव् caus धावयति, धावयते Br, In, etc

etc, प्रधाव् प्रधावति, प्रधावते SBr, ++

प्रधाव् caus प्रधावयति, प्रधावयते Bh ++

स्ना caus स्नापयति AV, etc, ++

अवस्ना caus अवस्नापयति Kaus, ++ संस्ना

caus संस्नापयति, संस्नापयति BhP परिमृज्

परिमार्ष्टि, परिमृजति, परिमार्जति, परिमार्जयति, etc

ल cl 10 क्षालयति Sis 1.38, Kathās, Vit

~~निज~~ cl 2 निडे ~~hāsup 24.16, cl 3 नेनेक्ति~~

~~नेनेक्ते~~ ~~hāsup 25.11, IV, SBr, etc~~, ~~+++ अभ्यवनेत्~~

~~अभ्यवनेनेक्ति~~ Kaus', ~~+++~~ (especially the feet) ~~अवनेत्~~

~~Bh~~ ~~परिनिर्जिज्~~ (only in ~~परिनिर्जिज्य~~) ~~MBh~~

~~निर्मद~~ caus निर्मादयति ~~ivyāv~~ ~~संती~~

~~संरिणाति~~ vs .

to wash away प्रक्षल प्रक्षालयति ~~SBr, GrS,~~

~~in, MBh, etc~~ ~~प्रणिज्~~ ~~IV, 22, SBr~~ ~~स्वा~~

caus स्वापयति, स्नपयति ~~10.1.9~~ ~~विस्तु~~

caus विस्त्रावयाति car — प्रवर प्रवहति (Pan

1.3.38) svr, svr, svr to w. gold पू cl 9 (Thātup 21.12)

पुनाति, पुनीते cl 1 (Thātup 22.70) पवते

(with हिरण्यम्) to w. off शाल् cl 10 क्षालयति

Sis 1.38, Kathās, Hit, +++ प्रक्षाल् प्रक्षालयति

SBr, SrS, Sn, Sh, etc, +++ परिक्षाल् परिक्षालयति SBr

— निर्णज निर्णेनेत्ति Br, ChUp, निर्णेनेत्ति TS

+++ प्रावनिज प्रावनेनेत्ति AV — प्रमृज प्रमार्ष्टि

(प्रमार्जति, प्रमार्जते Sh, प्रमार्जयति SBr,) Kath, SBr,

Gr³Br³, etc _____ विधाव् ^{'sis} to w. one's self निर्णिज्

निर्णिज्निक्ते PV, etc, ~~+++~~ अवनिज् अवनेनिक्ते

SBr, AitBr, SanhGr _____ संधाव् संधावते ^{'srs} to w.

out प्रमृज् प्रमा^{र्षि} (प्रमा जति, प्रमा जति ^{hh}, प्रमा जति)

[']Susr) MBh, R, GopBr, Kāv, etc .

B उपस्पृश् उपस्पृशति, ~~+++~~ संस्पृश्

संस्पृशति (rarely संस्पृशते) (with or without

सार्वलम्, अपः etc) MBh, R, ^{सम्प्रस्पृश} ~~+++~~

सम्प्रस्पृशति ^{IV} .

to wash certain parts of the body with water स्पर्श

cl ४ स्पर्शति (with अपः, उदकम्, जलम्, अग्निः) Gr. Sr. 3.

In 2.60, 1Ph, etc to w. one's self अभिरसंस्पर्श 1Ph 3.

8080 to cause to w. the hands उपस्पर्श caus उपस्पर्शयति

SBr 3 .

c तु caus क्वावयति (rar ly क्वावयते or

क्वावयति) KatySr, 1Ph, etc अनुपारिच्छु caus

अनुपरिक्वावयति Hir, + + + (said of the sea) अभिच्छु

caus Kaus, + + + आप्छु आप्छवते AsvGr, SankhGr 3

Śr, ŚBr, Mn, Bh^o, Bbh, etc, ~~##~~ सम्भिष्कु सम्भिष्कवत

to wash another आप्कु आप्कवते Bbh, Raçh,

etc to w. any person आप्कु caus आप्कावयति ĀsvGr,

ParGr, Bbh, etc to w. any thing आप्कु caus आप्कावयति

ĀsvGr, ParGr, Bbh, etc to w. away क्कु caus क्कावयति

(rarely क्कावयेत or क्कावयति) Bbh, BhP to w. off

अपक्कु caus अपक्कावयति TS, etc to w. with

water प्रक्कु caus प्रक्कावयति ŚBr, Grsr^o .

to be washed निज् pass निज्यते Bbh — पू

pass पूयत .

to be washed away प्रवह pass to be w. off परिशुध्य

परिशुद्ध्यति, परिशुध्यते Subh .

to cause to wash अवनित् caus अवनजयति

SB̄r, KatȳSr, PārGr, ### अभ्यवनित् caus Kaus' .

to cause to wash off प्रधाव् caus प्रधावयति

प्रधावयते MBh .

to cause to be washed A धाव् caus धावयति,

धावयते L .

to have anything (as one's feet) washed प्रक्षाल्य

caus प्रक्षालायते AsvGr .

to cause to be washed C आप्लु caus आप्लावयति

AsvGr, ParGr, MBh, etc .

to wash (one's self) निज् intens नेनेत्ति,

नेनेत्ते .

wash (impurities caused by seminal effusion ?)

निषेकः

Mn 4.351 .

a wash for cleansing the mouth कवलः, कवलम्

(?) Susr .

washed adj A क्षोत TandBr, Susr, Kav, etc

क्षालित Susr, Prab 5.24, ~~+++~~ प्रक्षालित

नित्त RV, SBr, ~~+++~~ अवनित्त BhP, ~~+++~~

निर्वित्त स्नात AV, etc, ~~+++~~ प्रातस्स्नात

Pāṇ 8.3.90, Kās, ~~+++~~ स्नापित L ~~मृष्ट~~ PV, etc

~~उत्तप्त~~ L ~~पल्पुलित~~ ŚrS, Baudh .

having one's feet washed प्रक्षालितपाद Pāṇ 6.2.110

Sch having one's hands w. प्रक्षालितपाणि MānGr not w.

अमृष्ट R, (v.l.) w. away परिमृष्ट BhF w. off

धौत Kālid, Śis, Bhatt, ~~+++~~ निधौत Bh, Kāv

विक्षालित Ragh well w. सुप्रक्षालित Bh,

Car, Vishn well w. off सुनिर्णिक्त Bh .

B समभिप्लुत R .

washed away पलायित BhP _____ (by water) ऊढ

Mn 8.189 .

to be washed A क्षालनीय, प्रक्षाल्य MarkP.

to be washed away प्रक्षालनीय .

to be washed B आफ्लाव्य .

having washed A प्रक्षाल्य ind SBr, Wh .

having washed B आफ्लुव्य ind p _____

आफ्लाव्य ind p.

washer n निर्णेजकः m .

a washer of clothes वस्त्रनिर्णेजकः m

वासःपट्युली m VS a w. of vessels पात्रनिर्णेगः TBr.

one who ~~washes~~ washes प्रक्षालक mfn m, Bh, P, H

(the feet of his guest) प्रक्षालयितृ m ĀpGr one who

w. another's feet पादावनक्तु m Āpast .

washerman (so called from h s cleaning ot whitening

clothes) n I रजकः MBh, Kāv, etc, ~~+++~~ (regarded

as a degraded caste accord to L ' the son of a Nishtya and x

an Ugrī ' or of a Pāradhe nuke and a Brāhmaṇī) रजकः.

____ धावकः Kathās ____ चैत्रधावः Yājñ 1.1646

____ नेजकः Mn, Yājñ ____ निर्णेजकः Mn, ~~+++~~

चैत्रनिर्णेजकः Mn 4.216, चैत्रप्रदाकः B (C) 2.22.21

____ वस्त्रनिर्णेजकः W .

II मार्जः L, ~~++~~ मर्ज m L शुद्धिकृत

[< — m L — क्षारकः L — शोचयेयः L

— रजाहरः L — (' making or using ashes ')

— भूमकारः L — कर्मकीलकः L — महानाचः

L — (perhaps) मलगः AV — देष्णु m.

wife of amakh a washerman रजका Pan 3.1.145,

Pat .

washerwoman n रजकी, रजिका

Pan 3.1.145,

Pat _____ (as an abusive term) मारनेनी Laty .

washin adj धाव, धावन

प्रक्षालक

Mh, Bh, R, ++ सादन Pncat, (ifc) _____

अवनेजन f(आ) BhP परिपूज Pan 8.2.36,

Sch l.

washing away विशोधन P, Susr, etc _____

प्रणेजन f(ई) Laty w. clothes वस्त्रधाविन् Kathas

w. off क्षात्तन् Pancat, (ifc) पुनान RV 6.

66.4 w. one's self with sesamum तिलस्नायेन् Hcat 1.8.

297 w. the feet अङ्घ्रवनेन f(ई) Bhp .

washing n A ~~धावनम्~~ ¹¹⁵ ~~Gusr, MBh, R~~ ~~धातम्~~

~~Can~~, ~~+++~~ ~~धातम्~~ ¹¹⁵ ~~Sinhas~~ ~~क्षालनम्~~ MBh 2.1295,

~~Pancat, MarkP, Kathās 52.239~~, ~~+++~~ ~~क्षालः~~, ~~+++~~

~~प्रक्षालनम्~~ ¹¹⁵ ~~KatySr, Pur, In, MBh, etc~~, ~~+++~~ ~~संक्षालना~~

Prasannar ~~नेजनम्~~ MBh ~~निर्णेजनम्~~ Gaut,

~~+++~~ ~~निर्णेकः~~ In, निर्णिक्ति f Mear, ~~+++~~ (the act

of) ~~प्रणेजनम्~~ AV ~~परिमार्जनम्~~ ¹¹⁵ ~~KatySr, Gaut~~, ~~+++~~

~~मानिना~~ ¹¹⁵ ~~Balar~~, ~~+++~~ ~~मृजा~~ Hariv, Naish, ~~+++~~

~~मार्ज~~ f L, ~~+++~~ ~~मर्ज~~ f L .

the act of washing entirely away सम्प्रक्षालनम् R

cleansed by w. विद्योत्त mfn 'Sis fon of w. मज्जात्य

mfn RV for the sake of w. प्रक्षालनार्थाय ind IV a kind

of penance (consisting in w. a strip of white cloth, swallow-

owing it and then drawing it out of the mouth धौति,

-धौती f Cat serving for w. अवनेज्य mfn SBr

used for w. the feet अवनेजन mf(आ)n KatySr

पादावनेजन f (इ) AitBr

पान्नेजन mf(इ)n AitBr, in, etc w. another's feet

पादावनेजः (ः) BHP, पादावनेज्यम् TandBr ' w. a way ~~king~~

sins (N. of a Tirtha) पापशोधनम् Kathās w. by

immersion अवक्षालनम् the w. of an elephant हास्तिस्नानम्

Hit w. off त्रधावनम् Susr, Gaut क्षालनम्

MBh 2.1295, Pañcat, Mṛkṣ, Kathās 52.239 , प्रक्षालनम्

KātyŚr, Pur, Mn, MBh, etc क्षालः स्नानम्

(ifc f आ) BhP w. off again प्रत्यवनेजनम् ParGr

w. the feet पादधावनम् MBh, R, पादप्रक्षालनम्

Āpast, Gaut w. the generative organ शिश्नप्रणेजिनी

Lāty water for w. प्रक्षालनम् KātyŚr, Lāty, Yājñ, Susr,

~~५५५~~ परिक्षावनम् Kātyār — प्रणेजनम् SBr, ~~५५५~~

निर्णेजनम् — निषेकः In 4.151 water for w. the

feet पादावनेजन्यः f pl Bh water for w. the fingers

अङ्गुलिप्रणेजनम् SBr water for w. the hands हस्तावनेजनम्

AV water used for w. the feet पादावसेचनम् In 4.151 .

B स्नानम् (ifc f आ) ~~xxx~~ GrSrs, Bh, Bh

etc — उपस्पर्शः L .

a great washing महास्नानम् Heat .

c आप्लाव्यम् Pān, L .

washing-place नेतनम Bh .

wasp n विषशूकः (Susr) विषशूकिन् (L) m

विषसूक्वन् m L — दंशिन् m Npr —

कोष्ठागारिकः Susr, Bhpr, कोष्ठागारिन् m Susr —

पेशस्कारिन्, पेशस्कृत m BhP — गन्धोली f L

— गन्धोली L — वृषसूक्विन् m L — लेकाटी

L — इडाचिका L — वरेणः L .

तृणषट्पदः

' grass infesting six footed ' a wasp ~~तृणषट्पदः~~

L a kind of large w. रथूलषट्पदः L a kind of w. गृहकारिन्

m an 12.66, Yājñ 3.214 — भृङ्गः L, ~~भृङ्गः~~ भृङ्गरोलः

Vās — काषायी (with मासिका) Susr — वरटी

Susr, ~~वरटः~~ वरटः L, ~~वरटा~~ वरटा L — वरोलः

L — ब्राह्मणी L — वरलः, वरला L a smaller

kind of w. वरोली L .

a swarm of wasps नरका L .

waste adj अप्रहत L — भार्तना RV 1.127

6 .

laid waste प्रदित AV, etc — प्राडित W

laying a country w. प्राडनम् W laying w. विमर्दः MBh,

Kāv, etc a piece of waste land situated between cultivated

fields खिल्यः RV 10.142.3, खिलः AV 7.115.4, खिल

8, SāṅkhBr, Kaus, खिलम् L .

to be laid waste मर्दितव्य MBh .

waste vb A व्यय cl 1 व्ययति, व्ययते

Bhatt

Hit, Subh, cl 10 व्यययति Dhātup 35.78 व्यप्

(v.1. व्यय) cl 1 व्यापयति L व्ययाक

व्ययाकरोति, व्ययिकुते Kathas ~~भक्ष~~ ~~वित्तम्ब~~ cl 10 (Dhāt-

~~भक्षयति~~
up 32.22) ~~वित्तम्बयति~~ (rarely भक्षयते) and in

later language also cl 1 (Dhātup 31.27) भक्षति, भक्षते

En, IBh, etc ~~वित्तम्ब~~ caus वित्तम्बयति Hariv

~~लङ्~~ cl 1 (Dhātup 4.34, 5.55) लङ्ति, लङ्ते

B मृद cl 9 मृच्छति (cl 1 मर्दति, मर्दते

MBh) MBh, Kāv, etc — वृष cl 6 (Dhātup 28.137)

वृम्पति, वृम्पेत 'Sarnas, 'Satr, 'hP — विष्णु caus

विष्ठावयति 'Sis, Balar — समुक्षिप् समुक्षिपति-

समुक्षिपेत R — वस्तु cl 10 वस्तयते Dhātup

33.10 .

c विक्षि विक्षिणाति 'SBr, ++ (away) क्षि

pass क्षीयते RV, AV, 'SBr, etc, ++ सांक्षी pass

संक्षीयते MBh, 'Susr, 'Bhartr, ++ परिक्षी pass

परिक्षीयते Hit, ~~उपाक्षि~~ pass उपक्षीयते TBr,

~~अवाक्षि~~ pass अवक्षीयते L ~~राद्~~

cl 1,6 सादति (ep. also सादते Ved स्रदति सादति,

सादते) Mn, MBh, etc, ~~व्यवसद्~~ व्यवसीयति

MBh ~~परिशुष~~ परिशुष्यति परिशुष्यते MBh, Kāv, etc

~~विश~~ pass विशीर्यते RV, etc ~~विदह~~

pass विदहयते MBh ~~विदस्~~ विदस्यति, विदसति

RV, VS, Kāth ~~स्रु~~ cl 1 (Dhātup 22.42) स्रवति

(ep. and m c also स्रवते) MBh, Kāv, etc ~~से~~

cl 1 सायति

Dhātup 22.18 .

to lay waste विमृद् विमृद्भाति, विमृदति in, MB h.

etc उद्स्य caus उद्स्ययति, उद्स्यते Hariv

Pañcat .

to be wasted कृप् pass कृप्यते Hear .

waste n A क्षयः (Pāṇ 6.1.201) Mn, MBh, etc,

~~Hit~~ उपक्षयः Hit, Comm on VS, etc, ~~Hit~~ अवक्षयः

L, ~~Hit~~ क्षि f L, ~~Hit~~ क्षिया (f भिदादि) L. _____

व्ययः Pāṇ 3.3.37, Sch, L _____ व्ययः (ifc f भट)

(without a gen) _____ (of time) पर्ययः Mn, MBh, ~~Hit~~

etc _____ प्रहणः W _____ हारः, हारि m L .

' bearing waste ' (inexhaustible as a treasure)

व्ययसह mfn Kām w. of life जीवितव्ययः W

w. of time कालापहारः Rājat 8.127 .

B धन्वन् n RV, etc कान्तारः, कान्तारम्

MBh, R, Yājñ 2.38, Kathās, Pañcat निजलः, निजलम्

MBh, R .

wasted adj A नष्ट Mn, Yājñ, MBh, etc

ययीभूत w अपाचित .

B जाग (Pañ 3.2.104) AV 10.8.27, TS 1, ŚBr,

etc असरित R 3.16.26, Sarvad, Priy 1.10

सादित MBh, Kāv, etc (away) विस्रावित

Susr समवश्यान Kas on Pan 6.1.26 समाविष्ट

विदस्त Nir 1.9 , Sch लिष्ट L .

C क्षाम f(आ) Yājñ 1.80, Bh, P, Negh, etc

क्षीण SBr, MundUp, SvetUp, Mn, etc प्रक्षीण

AV, BhP, Nit, etc संक्षयित P क्षित TS 6

पारक्षीण, ~~क्ष~~ अवक्षीणः L, ~~क्ष~~ क्षीणवत्

परिकृश Vop प्रवण f(आ) R .

one whose strength is wasted क्षीण शक्ति V .

not to be wasted अनपदोष्य NaitrS .

wasteful adj व्ययशालिन (Rājat), व्ययशाल

(Kāv) _____ अर्थघ्न Mn 9.80 : Yajñ 1.73 .

wastefulness n व्ययिता, व्ययित्वम् ।

wasting adj A व्ययमान W — नाशक

f (इका), नाशन f (ई) (with gen or ifc) VS, MBh, etc

wasting money अर्थनाशक Das .

wasting (away) B शेषिन् Susr, VarB, S .

C सथिन् (P an 3.2.157) Mn 9.314, Bagh, Das,

Bhart, r — (away) शीयमाण BHP 5.22.9, Hit .

the state of wasting away शीयता W .

wasting n A व्यथीकरणम् W.

'wasting of wealth' (prodigality) अथावमदः

wasting (?) B विच्छेदनम् W _____ (of a forest)

विदारणम् Inscr .

wasting (away) ८ दीयः (Pan 6.1.201) (ifc)

Mn, MBh, etc, ~~संक्षय~~ संक्षय MBh, Kāv, etc ~~दीप्यम्~~ दीप्यम्

(ifc) Rāj 5.262, ~~जरः~~ जरः RV 1.164.11, 2.34.10 .

watch vb रक्ष् cl 1 (hātup 17.6) रक्षति

) Ved also रक्षते) RV, etc, +++ रक्ष् caus रक्षयति

रक्षयते Kāv, Pāncat पा cl 2 (Dhātup 24.48)

पाति पाळ् cl 10 पाळयति (Dhātup 32.

69) पाळयते प्रजागृ प्रजागर्ति Bhatt ---

सद् cl 1,6 सीदति (esp. also सीदते Ved

सदति, सीदति, सीदते) (acc) RV, AitBr प्रकाङ्क्ष्

प्रकाङ्क्षति MBh समात्तक्ष् MBh निचि

desid निचिकीषते RV, VS 2 अवधी RV 10.14.3

to watch as an attendant ~~अनुजागृ~~ to w. beside

प्रतिजागृ प्रतिजागर्ति (acc) RV, VS, AV to w. ~~आचिन्~~

clandestinely आचिन् desid RV 8.91.3 to w. for संजा

संजानीते Bhatt ~~//~~ अभ्युह RV 6.17.8 &

9 to w. over संरक्ष् संरक्षति, संरक्षते In, MBh,

etc ~~//~~ विरक्ष् विरक्षति AV, MBh ~~//~~ आरक्ष्

आरक्षति ~~//~~ जागृ cl 2 जागर्ति (with loc

or loc with अधि) RV, AV, etc (with acc Gaurap)

~~///~~ प्रजागृ प्रजागर्ति (loc) Bhatt ~~///~~ अधिजागृ

(loc) Hir ~~+++~~ निपा निपाते RV, AV ~~+++~~ ईक्ष्

cl 1 ईक्षते (with acc or rarely loc) AV?

AitBr, SBr, Mn, Kathas, etc .

watch n A प्रहरः (ifc f आ) Kathas ~~+++~~ प्रहरकः

Sis .

half a watch अर्धप्रहरः, अर्धप्रहरिका (?) PSarav

अध्यामः Bhpr the last w. अपरात्रः the last w.

of the day अपराह्नः a mere w. याममात्रम् MW

morning w. (from 6 to 9 o'clock) प्रातः प्रहरः

Kathas

portion of the day from the last Paṇḍa of the second w. to

the first of the third or about noon † (an eligible time

for the performance of sacrifices to the Manes) कुतपः

MBh 13.6040, MatsyaP .

(consisting of watches ' (night) यामिनी

MBh, Kāv, etc having long w. (as the night) दीर्घयाम

mfn Megh ' possessing w. ' (night) यामवन्ति

Kād

proclaiming the w. ' (a cock) यामनादिन्

m. Bhpr

(v.l.) proclaiming the w. यामघोषः

L .

watch B रक्षित् mfn RV, etc , रक्षित् mfn

(often ifc) ŚrS, MBh, etc + रक्षिता Mricch, Kām

— कोष्ठपालः W — प्रतिसरबन्धः , प्रतिसरबन्धम् L.

watch of a city कोष्ठपालः W .

C being on watch यामिक the being on w.

यामवृत्ति f Kām a female servant on w. यामवेति

Car keeping w. जागरणम् KātyŚr 4, Vir, MBh, etc .

to be on the watch दक्षी AV 10.4.11 .

the desire to watch रिरक्षिषा Hariv .

watched adj पात L .

to be watched प्रतिपातनीय ('sak), प्रतिपातयि-

तव्य (Bh), प्रतिपातय Bh, 'sak .

difficult to be watched दुरभिरक्ष it isto be w.

लोद्धवम् Pāncat .

watcher n रक्ष mf(-इ) n Suparn, MBh, etc

(mostly ifc) _____ स्पश m RV, AV, TS, स्पशः

ShadvBr, Mn, MBh, Pāncat .

the female watcher of a rice field शालिगेयी

Pagh _____ शालिसंरक्षिका Vās, Sch .

a person who watches a dead body मृतप m .

watchful adj जागरूक f(आ) (Nir 1.14, Pāṇ

3.2.169) RV 3.54.7, Susr, Ragh 10.25, Sāh, Sarva, + + + +

जागृवि (Pāṇ 7.3.85) RV, AV, PārGr 3.4, + + + +

जागृक्स RV 7.5, 10.91.1, + + + + प्रतिजागृवि Cat

— प्रबुध् RV, + + + + बोधिन्मनस् RV —

अस्वप्ता AV — यत्त MBh, R, Hariv .

to be watchful जागृ cl2 जागृति RV, AV, etc

— यत् cl 1 यतते Mn, MBh, Kāv, etc .

watchfulness n प्रतिजागरः L .

watch-house (a dwelling raised on a platform or

scaffold) कुदङ्कः , कुदङ्कः L — उद्वारः L.

watching adj रक्षित f(ई), /// आरतिन्

MBh, /// रक्षित् — पृष्ठपातिन् Rajat —

प्रतिपक्ष (TS) प्रतिस्वाश्रित (AV) .

the ~~state~~ state of watching उन्मुखता Kathas

w. at some place अभिसंस्थित MBh p. for weak places

रन्ध्रापेक्षित् IN w. (as cows) in a proper manner

अलङ्गमिन् Pan 5.2.15, Sch (अनुगवीन) ' w.

men (?) (N. of Vishnu) नरंधिषः VS, SBr — (said

of gods) नृचक्षम् RV, AV, VS, TS w. over कृताधिकार

(loc) Bear w. the house गृहाभिप्राप्ति .

desiring to watch निरीक्षिषु MBh .

watching (the act of) n रक्षणम् In, MBh, etc

~~###~~ संरक्षणम् In, MBh, etc, ~~###~~ रक्षि (ifc)

प्रजागरः MBh, Kāv, etc प्रतिजागरणम् MarkP

प्रणिधि m MBh .

so as to watch जागृषि ind VS 21.36 .

watchman n रक्षापुरुषः Pāncat, #### रात्रिरक्षकः

Kathas, #### आरक्षकः, आराक्षकः — प्रहरिन् m L

— प्राहारिकः (Cat), प्राहारिकः (Pharmas, Kād)

— यामिकः (with पुरुष Kād, Maish, Kathas,

यामिकभटः L — प्रजागरः BhP — स्थानपालः

W, स्थानरक्षकः MW — गृहाभिपालिन् m W —

रात्रिचरः W — उत्क्रोशः ivyāv — गर्वितः L .

the office of a watchman यामिकता Vcar a

prince's w. (announcing by song or music the hours of the

day, especially those of rising and going to rest) अर्थिकः

L the state of a w. यामिकता near town w. नगररक्षिन्

m Kricch a w. of a town पुष्टि पुरक्षः (Nas), पुररक्षिन्

(Kathās) m .

' watch-room ' (a lying in chamber) रक्षारक्ष्म

Ragh .

watch-tower n अट्टः, ~~अट्टः~~ अट्टालः, अट्टालकः.

a watch-tower on a city wall पुराट्टः R.

watchword n संकेतवाक्यम् Kav — सेविद् f W

— सम्भाषा W, सम्भाषणम् M.

water n A I जलम् (also जलानि n pl)

Naigh 1.12, Yājñ 1.17, MBh, etc (ifc f आ) _____

जडम् ŚarṅgP (Subh) _____ जलघम् Naigh 1.12

_____ पानीयम् Mn, MBh, etc _____ पीवा L _____

पीयम् L _____ उदकम् RV, AV, KātyŚr, ŚBr, MBh,

etc _____ उदन् n Ved RV, AV, TS, Kāth _____ उदम्

(only at the beginning or end of a compound) _____ उद्रम्

_____ उक्त्वं
_____ दक्म् Phetk 17, (_____ वार n RV, etc, वारि

n in, MBh, etc +## वारी Kāth, +## वारिन

(ifc) R, वारि _____ वरुणः Kathas _____ धरुणः

L, धरुणम् _____ वारुणम् L _____ वर्णसि m

or f (?) Un 4.107, Sch _____ सलिलम् (ifc fआ),

सलिलानि n pl Kaus', MBh, etc _____ सलः L

_____ सरिलम् L, सलिल _____ लोयम् (ifc fआ)

Naigh 1.12, Mn 5.8f, MBh, etc +++ लोयस् MBh 8

_____ लूयम् Naigh 1.12 _____ पयस् n, +++

पयसम् L _____ पायम् L, +++ पाय्यम् L

_____ नीरम् MBh, Kāv, etc _____ पायस् n Kāv,

Rajat, पायिस n KapS, कीलाल L — पायिस L

— आवस n ChUp, + + + + अप f — अम्बु

n Naigh, MBh, etc — अभस n RV, etc — कम्

MaitrS 1.10.10, SBr 10, Yājñ, etc + + +

कम् Nir, Nigh — अणिस n (ifc अणिस्क)

Balar — रसः (ifc f आ) MBh, Kav, etc + + + +

सरस् n Naigh 1.2 — पडस्सम् L —

जीवनम् BhP 10.20.6, Rajat, 5.416 — जीविका:

AsvSr 6.9 — जीवनीयम् L — पावनम् L

— पवित्रम् L — पवनम् L — मेघजा

n L — मेघप्रसरः, मेघप्रखवः L — मेघपुष्पम्

L — श्रोतस् n Naigh 1.12, श्रोतस् (ifc) —

हिमारिशु m Bcar 11.71 — दहनारति m L —

मा
वह्निर्^{मा}रकम् L — तृपाहम् L — प्राणदम्

L — प्रजाहितम् W — सेव्यम् L —

शीतोत्तमम् L .

II चत्वम् Gal — ऊर्जम् L —

आग्नेभु n L — सर्पिकम् SBr (Naigh 1.12)

सरण्यु m L शरणम् L सारः,

सारम् (ifc f आ) Vas घनपदम् L

/// घनसारः, घनरसः L सर्वतोमुखम्

Cat /// सर्वम् Naigh 1.12 //// सर्वगम् L

क्षरम् L /// अक्षरम् RV 1.34.4 & 1.164.

42 आक्षितम् L कृषीटम् Naigh 1.12,

Un कृषीटम् L नृषीटम् Naigh 1.12,

(v.l. कृषीट) शम्बरम् Naigh 1.12

शम्बरम् L शम्बरम् W सत्यम्

Naigh 1.12 — सत् n Naigh 1.12 — सतीनम्

Naigh 1.12 — सतीकम् TS, (Naigh 1.12) —

कबुरम् L — बबुरम् (बबुरः) Naigh 1

12 — बबुकम् RV 10.27.33 — बुबुरः

Naigh 1.12 — कमन्धम् L — कबन्धम् Say

& L — कमलम् Kir 5.25 — कम्बलम् —

गो m or f (?) BhP 1.10.36, गावः f pl 11.7.50

— गु n L — घृणि m — घृतम्

Naigh 1.12, Kir 7.24 — कृत्सम् Un 3.66, कृत्स्नम्

L — क्षन्नं n Naigh 1.11 — सन्नं n Naigh

1.12 — अन्नम् Naigh — अन्धम् — शक्म

Naigh 1.12 (v.l. for कृगम्) — शक्वयः f pl

AV, VS, Gobh — शवस् n L — शवम् L

— सूम् L — सुतु n L — सदनम्

Naigh 1.12 — सदिनि m f L — वार्दरम् (L)

— वार्दरम् L — स्यमीकम् L —

स्यन्दनम् L — भविष्यत् n L — भुवनम्

Naigh 1.15 — भवनम् L — भावना L —

शरम् — शरत्कम् L — अरुलम् L

— मरुलम् L — अङ्क।ङ्कम् VS ~~###~~ अङ्कावङ्कम्

MaitrS — अकावङ्कम् MaitrS — अङ्कुरः L

— अङ्कपम् VS — गह्वरम् Naigh, Nir

— गहनम् Naigh, Nir — शुभिः L —

योनि m f (in RV only m f sometimes येनी)

Naigh — सोमः L — स्तोर्वि m —

नामन् n Naigh 1.11 — ध्वसन्वत् n Naigh 1.

12 — मधु n L — चन्द्रः L — (?)

देयम् L — नाशः (pl) (also sg n and

आ f L) In 1.10 — रजसु n Nir 4.19 —

नलिनम् L — नेपम् L — कशम् n

Naigh 1.12 (v.l. शक्तिः) — कवनम् Nir 10.4

— आवयाः m f (?) pl High 1.12 — ऋणम् L

— कीलालम् L — क्षौद्रम् L — क्षीरम्

(६ अर्धचादि) L — जन्मन् n Naigh 1.12 —

सुरा Naigh 1.12 — क्षत्रम् (rana अर्धचादि)

Naigh 1.12 — क्षणदम् L — क्षप् f Naigh 1.

12 — ताम्रम् L — मलिनम् L —

सुखा L — पूर्णम् Naigh 1.12 — काष्ठा

Nir 2.15 — कोमलम् L — गम्भिरम् Naigh 1.

12 — ओजस् n L — कृशम् — कुलीन
सम्

L — जलन् n Naigh 1.12 — नीवरम् L —

वृषः Vās, Sch — व्योमन् m L — अमृतम्

Naigh — दक्षिरम् L — वसु n L, वसु f

— अहि m Naigh — वेष्टः Un 3.23, Sch —

क्षिवम् L — महस् n Naigh 1.12 — पृथुम्

, पृथुमः — सुखम् Naigh 1.12 — सुक्ष्मन्

m Naigh 1.12 — सिरा RV 1.121 — रत्नम्

L — वनम् (once वनः R 5.50.21) Naigh 1.12

— शमम् L — वः (only L) — वाजम्

(only L) — हः (only L) — स्वृत्तिकम् Naigh

1.12 — विषम् (also विषः Siddh ifc f आ)

Naigh 1.12 — मम् L — भेषजम् Naigh

1.12 — वहिस् n L — महम् n Naigh 1.12

— शताम् n L — मृत्तम् — हेमन्

n Naigh 1.12, हेयम् — स्तूमः, स्तूमम् (only

L) — स्मृतिकम् Naigh 1.12 — हविस् n

Naigh 1.12 — हला L — धनु n —

होमि m L — काण्डः, काण्डम् (ifc f आ or

३) L — नीचकम् — नीथम् L —

पिप्पलम् L — यादु m, यादस् n Naigh 1.12

— यदस् n Naigh 1.12 — अररिन्दम् Naigh

— बुधम् Naigh, Nir — पुष्करम् ३३८ —

आयुधानि n pl ३ — उडु n L — इरा L

— आनर्तम् L — त्र्युत्तम L — स्वर

ind Maigh 1.12 — जामि n Maigh 1.12 (v.l.

जामिन्त) .

waters सिन्धु m RV, AV — (in the sky)

सिन्धु m — माध्यः f pl MaitrS, TS —

मातरः f pl — मह्यः pl 2.11.2, 5.15.3,

etc — तुर्याः f pl (Maigh 1.12) RV 1.33.15 .

abounding in water उदन्वत् mfn RV 5.83.7, 7.

5.1.1, AV 18.2.48, 19.9.1 — वारिमत् mfn 103h —

सलिलोद्भय mf(आ)n MBh _____ (as a river)

हृदिन् mfn MBh, Hariv, R _____ अप्व mf(आ)n

MānGr _____ उद्विन् mfn PV _____ उदन्मिन् mfn PV

5.42.14 abounding with w. ? प्रापम् abundance of w.

सारस्यम् Halod _____ वन्या Krishis accustomed

to stand in w. औदस्थान mfn after a libation of w.

अपूर्वम् ind AsvGr after sprinkling with w. सोदपूर्वम्

ind Hcat along the w. अन्वीपम् ind TaitS (cf Pān 6.

3.98 Sch) always furnished with w. नित्यादक (KātyŚr)

नित्योदकिन्

(SankhGr) mfn an animal living in w.

ओदकम्

Tār 1.26.7 any piece of w. deep enoughfor the lotusसरोवरः, सरोवरम् Kav, Pur, to anyconnected with ~~xx~~ the supply of w. (e.g the digging of

tanks or wells etc)

वारुणकर्मन् n VahniP banking upof w. वारिबन्धनम् Vastuv bathing in w. सीतावगाहः'ak ' beating w. ' (any fruitless action) जलताडनम्W ' become (full of) w. ' (dropsy) जलोदक mfnDhpr 7.53.28ff being in the w. (Varuna) अपसृत्य

mfn MaitrS, Kāth — अष्य mf(अष्या once अपी

RV 6.67.9) n RV — उदक्य mfn Kaus', Pan belong.

ing to w. आप्य mfn Susr — वानेय mf(इ) n

W ' the birth place of (Lakshmi's or) the lotus flowers

i.e. w. क्षीरोदजावसतिजन्मम् born by w. वारिज

mfn L born from w. इराजः born in w. जलज mfn

Sh 2.94, R 2.59.11, Hariv, Susr — वारिज mfn L

— उदन्यज mfn RV 10.106.6 — अक्ता mfn

RV 4.40.5 & 7.34.16 a bowel of w. सत्तिलसरक्म सत्तिल

Susr by mere w. जलमात्रेण instr ind causing w.

to flow उदधुत् mfn RV, AV (Say) the ceremony of

offering w. to a dead person उदकम् Gaut ' cloud-fluid

w. घनरसः, घनरसम् L coming from w. जलज

mfn MBh 2.94, R 2.59.11, Hariv, Susr _____ अप्य

mf(अप्या once अपी AV 6.67.9) n RV connected with w.

अप्य mf(अप्या once अपी RV 6.67.9) n RV con-

sisting half of w. अधोन्बु mfn L consisting of w.

जलमय mf() n Kum 2.60, Kathās 2.10, Sāh, Heat

गु
अलमय mf(३)n BhP 10.80.37 — वारिमय

mf(३)n MBh, Hariv, VarBrS — उदकमय Kad —

उदमय mfn BhP — स्यादिलमय mf(३)n VarBrS

— पयोमय mf(३)n Kathās — लोयमय

mf(३)n MBh, Hariv — अम्बुमय mf(३)n Kāsikh

— आप्य mfn — आपोमय mfn SBr, ChUp,

MB h — अमय mf(३)n BhP 10.59, BhP, अपय

mfn — आम्भय mfn MBh — ऐर mfn TS ,

of a sea or river) नीलोद्.

Pan 6.3.57, Sch cont-

aining much w. बह्वप, बह्वप

mfn Un 2.58, Sch cont-

aining w. सजल

mfn R, egh, 'sis' जलान्तक

mfn L स्रोदक

mf (आ) n TS, Gr'srs, etc

उदकत, उदकित

mfn Pan लोयधर mfn R 2

पयस्वत् mfn RV, AV, TS, Br, Gr'srs

साभस mfn Bhatt (as a cloud) अभोगर्भ

mfn Malatim अम्बुमत् mfn ' (a rece-

ntacle of w.) विषधरः

(ifc f आ) Vas

वार्तिती

Maigh 1.13 (v.l. for पार्वती) cont-

aining w. inside अन्तस्तोय mfn teeh containing w.instead of molasses गुडोदक mfn Sh 7.2286 thedamming up of w. वारिबन्धनम् Vastuv danger from w.सालिभयम् VarBrS a deep piece of w. हृदः (onceहृदम् ifc f आ) RV, etc ' delighting in w. '(the Indian crane) सरोत्सवः L desire of w. उदय्याCh' p, Rajat, Bhatt' desiring w. ' (an elephant) जलका

इः, जलकाङ्गिन्

m L desirous of w. उदकीर्णः

mfn _____ (said of the poets) कुभन्त्यु mfn (Sāy)

RV 5.52.12 destitute of w. विपयस् mfn MW _____

अनप mfn L ' discharging w. ' (a rain cloud)

सलिलमुच् m Bālar a drop of w. उदकविन्दु m Pan 6.

3.60 _____ उदस्तोकः SBr dwelling in w. सलिलौकस्

mfn L, Bhp ' _____ ' (a leech) वार्योकः w, वार्योकस्

(prob) f Mn, Susr ' endowed with w. ' (N. of the Maruts)

) कबन्धिन् mfn (Sāy) RV 5.54.8 entering the w.

जलगाहनम् Kavyad fearing the w. अस्ताह

mfn RV 2.15.5, 4.30.17, 10.4.5 filled with w. उदकवत्

mfn SBr — रसाभ्यन्तर mfn MI a flood of w.

जलवृंहणम् L ' — ' (inundation) सलिलोपप्लवः

MW ' fond of w. ' (a kind of moon plant) जलकामुका

L ' — ' (a hog) सलिलप्रियः L — प्रियाम्बु

mfn ' — ' (calamus fasciculatus) लोचकामः L

— (a particular aquatic bird) सरः प्रियः formed

from w. अमय mf(ई)n Rash 10.59, PhP, अपमय

formed of w. जलमय mf(ई)n Kum 2.60, Kathās 2.10,

Sāh, Heat , जलमय mf(ई)n BhP 10.80.37 for the

sake of w. उदकार्थम् ind MBh, ~~////~~ पानीयार्थम् ind

Mal fragrant w. गन्धोदम् BhP 9.11.2, गन्धोदकम्

ManSr, 11.3 ~~////~~ गन्धलोयम्, ~~///~~ गन्धाम्बु n L,

गन्धाम्भस् n VarBrS from w. वारितः ind SarngP

full of w. जलमय mf(ई)n Kum 2.60, Kathās 2.10,

Sāh, Heat , जलमय mf(ई)n BhP 10.80.37 the term

of w. वारिबीजम् Sarvad giving w. वारिद mfn Wn,

VarBrS — अद् mfn L going by w. वारिपरिक्

mfn Pān 5.1.77, Vārtt 1, Pat good w. सुजलम्

growing in w. जलज mfn IBh 2.94, R 2.59.11, Hariv,

Susr, ~~+++~~ औदक mf (इ) n Laty, Mn, IBh, Susr, etc

growing near the w. (said of waterplants) वारित्ति

mfn VS, TBr — अनूपजम् VarBrS ' hastening to the

w. ' (N. of Divodāsa) कशोज् m RV 1.112.14 hav-

ing always w. अप्सुमत् ChUp having beautiful w. सुवार

mfn BW, ~~+++~~ (as a river) सुतोय mf (आ) n

VarBrS ' having excellent w. ' (N. of a river) वस्तोया

Satr having good w. सुजल mf(आ) n R, VarBrS

सुसलिल mf(आ) n R, +++ सदम्भ mfn Kasikh,

+++ स्वप् mfn Wop having much w. बहुदक mfn R

having no w. (as a cloud) क्रीव mf(आ) n Das hav-

ing pure w. शुद्धोद mfn Bhp having sweet w. सुजल

mf(आ) n R, VarBrS having the w. dried up (as the sea)

शुष्काप mfn R having w. सोदक mf(आ) n TS,

GrBrS, etc, +++ साम्भस् mfn Bhatt, +++ अम्बुमत

mfn, +++ रजस्वल् mf(आ) n Nir, Sch ' having w. as

its deity ' (the constellation Ashādhā) जलदेवम्

VarBrS, VarBr having w. descents तीर्थवत् mf n Bh 13,

R having w. for all विश्वतोय mf (आ) n Bh ' having

w. (ap) for fuel ' (submarine fire) अबिन्धनः

Ragh 13.14 having w. only during the rains (as a river)

वार्षिक mf (इ) n Bh having w. only during the

rainy season वार्षिकोदक mf (आ) n Bh having w. up

to one's knee जानुदधाम्भास् mf n Rajat 8.3186 ' heap of

w. ' (the ocean or other piece of w.) सत्तिकराशि m Sīs

holding w. वारिधर mf(आ) n h inherent in w.

वारिमय mf(इ) n h in the w. अप्सु into

w. जलसात् ind Vop 7.85 a large piece of w. हृदः

(once हृदम् ifc f आ) RV, etc a large piece of w.

of 400 poles length द्रोणः L liking w. उदन्यु

mfn RV 5.57.1 a little w. काजत्वम् Vop 6.95 living

in w. जलत mfn Bh 2.94, R 2.59.11, Pariv, Susr,

+++ जलचारिन् mfn Bh, R 3f, VarBrS, Brahmp, +++

जलजीविन् mfn +++ जलेश्वर mf(इ) n h 1.

7852, 3.17322, R 4.50.18, ~~+++~~ ओदक mf(ई)n Laty,

fn, h, Susr, etc, ~~++~~ उदन्यज mfn PV 10.106.6, ~~+++~~

वारिचर nfn, वारिचरः h, I, Kathas, ~~++~~

सलिलज mfn VarBrS, ~~++~~ सलिलौकस् mfn R, BhP, ~~++~~

आभसिक mfn, ~~++~~ आप्य mfn, ~~++~~ वनगेचर

mf(आ)n BhP living near w. जलचारिन् mfn h, R 3f,

VarBrS, BrahmaP, ~~+++~~ जलौकस् mfn h 13.2650, Hariv,

1215, BhP if, ~~++~~ जलजीविन् mfn, ~~++~~ वारिचर

mfn, वारिचरः h, R, Kathas living on w. वारिचारिन्

अभक्षणम्
mfn Car living upon w. (a kind of fasting) वसिष्ठ

BhP ' lord of the w. ' (H. of Varuna) पायस्पति m

Kathas, पायोनाथः Near lying in w. जलाशय mfn Bh

3.11123, +++ सलिलशय mfn Bh, Hariv, Bar, ' +++ '

(a w. lily) कुशेशयम् Bh, B, etc, कुशेशया

Hariv 8428 making w. मेरिन् mfn (only ifc) making

w. जलकर mfn W ' mass of w. ' (a lake) सलिलभरः

Bham moving about in w. सलिलेचर mfn Bh moving in w.

तोयचर mfn Bh, Hariv, MarkP moving on w. वारिचा
रिन्

mfn Car near to w. उपोदक mfn S 35.6, SBr 13 oblat-

ion of w. to the dead. लोचकमेन n MBh 1.12 the obser-

vance of throwing one's self first into w. and then into

fire अग्निपानीयम् Hala, Sch one who has drunk w.

वारिष mfn MBh, Naish, ++ पीतोदक mfn Kathip

one who lives in w. मत्स्यजलि mfn L one whose vital

power is Varuna i.e. w. वरुणतेजस् mfn AV one whose w.

has been drunk पीतोदक mfn Kathip out of the w.

अभस्तः ind Sis peculiar to w. जलज mfn MBh 2.

94, R 2.59.11, Variv, Susr, ~~+++~~ वारिमय m (ई) n Bh

piece of w. तीर्थम् RV, etc rarely तीर्थः Bh, ++

सुग्रीवः (ifc f आ), ~~+++~~ पपरिकः L a place

for supplying w. प्रपा AV, etc possessing w.

सजल mfn R, Megh, 'Sis pouring out w. उदन्यु

mfn RV 5.54.2, 9.86.27 prepared with w. and salt दकला

वणिक mfn L presentation of w. to dead ancestors

as for as the fourteenth degree) उदककर्मन् n PārGr.

उदककार्यम् R, उदकक्रिया Gaut 14.40, In, Yājñ, etc

' presenter of w. ' (a kind of official , a cloud (a son)

)) सत्त्विकः R produced by w. उत्तर mfn, + + +

वारिज mfn L, + + + कज mfn produced from

w. जलोद्भूत mfn V, + + + वारिसम्भव mf(आ)n R, Susr,

+ + + नीरजात mfn MBh, ' + + + ' (N. of Brahma)

कंजः L, + + + ऋतप्रजात mfn Say produced in

w. जलज mfn MBh 2.94, R 2.9.11, Hariv, Susr, + + +

जलोद्भव mfn MBh, Susr, + + + वारिज mfn L,

+ + + वारिसम्भव mf(आ)n R, Susr, + + + सत्त्विक

mfn VarBr3, ' +++ ' (a shell, a lotus flower) सलिलोद्भव

mfn Hariv, +++ कज m n produced only in w. अम्बुमा-
त्रज

mfn propitatory w. शान्त्युदम्, शान्त्युदकम् Gaut,

ait, Kav, +++ शान्ति सलिलम् Hear provide with good

w. सदाप mfn Kasikh provided with w. सलिलवत्

mfn B a quantity of w. जलोदः, ++ आपम्

Ballinātha on Śis 3.72, ++ पारी (पूरः or पुरः)

L ' receptacle of w. ' (the ocean) कीलालधि m L

reflecte in the w. वारिस्थ mfn in 4.37 relating to

one who stands in w. औदरस्थान mfn ganas on Pan relat

-ing to w. औदक mf(ई)n Laty, Mn, MBh, Susr, etc,

// वारुण mf(ई)n MBh, Kav, etc, +++ आव्य

mfn Susr, +++ रोर mfn TS 2, TāndyaBr, Comm on ChUp 8.

5.3, +++ वानेय mf(ई)n W relating to w. left

standing overnight वासतीवर mfn Brih relating in w.

सतिलेशय mfn MBh, Hariv, Pur rich in w. सुरस

mf(आ)n Bhām)' ++ ' (the Indus) सीतमावती

RV 10.75.8 (said of) w. पावक mf(आ)n the seed

of w. वारिवीजम् Sarvad seeking w. उदन्यु mfn PV

5.57.1 'shedding w.' (a cloud) विषदः 'sis situ-

ated in w. जलस्थ mfn R 4.13.10, BhP 3.27.12.

situated near the w. अनूप mfn L sprinkling consecrate

ed w. (over a sick person) to allay fever उदकशान्ति

f stannant w. वार n PV 4.19.1, 8.98.8, 9.112.4

standing in w. जलस्थ mfn P 4.13.10, BhP 3.27.12, #

वारिस्थ mfn In 4.37, +++ वाःस्थ mfn MP, '++'

(the sun, N. of a Panava) गविष्ठः the state of w.

जलता Hariv 2932, ~~सलिलम्~~ MarkP step-

ing out from the w. उत्सनाय inc p V 2.15.5 stopping

w. सलिलस्तम्भिन mfn Venis a stream of w. पथेधारा

Ericch subsisting by w. (as a fisherman) सलिलोपजीवि

mfn VarBrS subsisting only on w. सलिलाशन mfn 3hP,

सलिलगहार mfn R supplied with w. उदकवत् mfn 3Br

a supply of w. प्रवा L surrounded by w. तोयवत्

mfn MBh 12 that from which the w. has run off द्रोदक

mfn Gobh (a village) that has obtained w. प्राप्तोदक

mfn Pan 2.3.1, Sch Tirtha w. तीर्थोदकम् 1.48.24 to

be performed with w. वार्कार्य mfn Say 'toil' w. '

(perspiration) श्रमजलम् nas, Sis, श्रमवारि n, श्रमशोकः

Git, श्रमाम्बु n ttarar a torrent of w. वारिधारा,

वारिधारा: (f pl ifc आ) Kāv, etc touching w.

जलपृक्त mfn R, अनुतस्पृश mfn Say Varuna's

province i.e. w. तरुणादकः Tarkas ' Varuna's w. ' (N.

of a sea) तरुणादः Mark wanting w. (for purificat-

ion) उदक्य mfn want of w. उदक्या (ship, Rajat,

Bhatt., ~~///~~ अनूकदकम् (metri cause for अनुदक)

1.20.16 the w. at the destruction of the world

संवर्तभस् n BhP w. boiled and so reduced in quant-

ity (said to be wholesome to drink and healing when used

for bathing) उपलोदकम् Bhpr ' w. chowri ' (the

acquati c plant Valisneria) अम्बुचामरम् w- causecreat.

ed by Pantras मन्त्रतोयम् Kathās ' w. distilling ' (the

uvula of soft palate) सुधास्त्रवा L ' w. dust ' (sand)

पानीयचूर्णिका L w. ejected from an elephant's trunk

सिन्धु m L, समथु m w. falling from a rock

प्राधाताम्बु n Rajat w. fetched on the morning of a

festival for sacrificial uses प्रणीत्ताः (soil आपस्)

f pl SBr, SrS, etc the w. flowing along a bank वप्राभस्य

n w. for (washing) the feet पादजलम् L w. for

washing the feet पादाभस्य n Yājñ w. for watering

trees परिवेचनम् Bh ' w. giving ' (a rain cloud)

वदिः Satr w. in agitation शोदस् n (Naigh

1.12) RV ' w. ink ' (a rainy cloud) वारिमसि

(more correctly गारिमणि) f L w. in the hold of a ~~sh~~

ship नाचुदकम् KātySr w. in which grain has been

washed ज्येष्ठाम्बु n L the w. in which pulse of various

kind has been boiled गूषः , यूषम् GrSrS, Kathās,

Susr the w. in which rice has been boiled आचामः

KātySr, Yājñ the w. in which the feet of a Brahman or

spiritual guide have been washed चरणामृतम् , चरणोदकम्

W w. left standing overnight (drawn from a stream on the

eve of the Soma sacrifice) असतीवयः f pl (scil. आपस)

TS, Br, Srs the w. of boiled pulse three days old (under-

going spontaneous fermentation) शिवरतः L w. of

boiled rice निःस्रावः L w. offered at the respectful

reception of a guest पुद्गलम् (Pan 5.4.25) ĀsvGr, etc

the w. of the 'anres गङ्गा/जलम् W — हेरः

(with गङ्गा) the w. of worldly existence भवजलम्

Kāv, भववर्गिणाद्य m "car w. poured into the hand

अरिदलम् W the w. produced and created (from whcih

as from an original reservoir the Hindus suppose all the w.

in the universe to be supplied) कल्पवृक्ष n w ' w.

stone ' (a pearl) रसायनः, रसायनम् (?) L w.

trough दुग्धा (दुग्धा) f w. used for ā-camana

अचमनायम् AsvGr, Kaus, MBh, etc, अचमनायकम् AgP,

heat the w. used for ācamana ceremony अचमनी

Hariv, (v.l.) — अचमनम् Yājñ w. used for

washing the feet पादादकम् MBh, etc — पायम्

(with or sc उदक) Br, ŚrS, etc w. use in formularies

of cursing शापाम्बु n P, शापादकम् Har w. which

has been exposed to the rays of the moon or sun अथैरुचम्

Bhpr w. ith ashes अश्मय f pl (अश्मयः) Yajñ

w. with parched grain लक्ष्मय Car w. with sesamum

तिलय ^३ BhP 7.8.44, तिलोदकम् (Pan 6.2.96 ,

Kas) Gobh 4, n, Bh, Mark¹ the w. with which the Soma

plants are sprinkled before they are pressed निष्ठा

mfn (with ययय) VS, S¹er white w. वल्लूरः L.

(a river) ~~is~~ whose w. is dried up शुष्कताय mf(अय))

n MBh without adding or touching w. अथैरुचम् ind Katy¹Sr

without w. व्योम mfn PāncavBr, SrG without w. or ~~xxxx~~

grass or trees निस्त्यायत् ०५१२५ mf(३५) n Kathās without

w. to drink ३५५११५ mfn Bh yield ind w. (as a cloud)

५५१२ mf(३५) n Subh ' _____ ' (a cloud) ३५५१२ः

L .

the aerial waters समुद्रः (समुद्रम्) only ६.72

3, ifc f(३५) (in Veda) being the w. समुद्रम् mf(३५) n

TS from the w. ३५५११५ in^१ Gmn RV 1.1.4.52 ' having

extensive w. ' (N. of a sacred bathing place on the north-

ern bank of the Sarasvatī) पृथुदन्तम् Bh having its w

hidden (said of the Sarasvatī) अन्तःसलिलम् mf (अप)) n

Each ' having law or ~~virtue~~ virtue for its w. ' (N. of the

Ganges) धर्मदेवी L having sweet w. (said of a river

) मध्वणश mfn RV in the w. अपम्

अन्तःसलिलम् ind Venis ' lord of w. ' (the ocean)

वारीशः L possessed of w. (e g the lightning which

does not lose its brilliant nature in the clouds)

अपमत् mfn MaitrS, etc praising the w. (said

of certain hymns) ३५०८ वत mfn In 8. ~~216~~ 106 & 11.132

raised in the w. अप्सु संशित mfn AV 10.5.33 the refre-

shing w. of the sky इष , इषि f rich in w. (said

of Parjanya) महाधम mfn Pat standing in w.

अन्तःसलिलस्थ mfn Pancat the w. considered or ivinities

३५५ f .

to become water जल Nom जलति Satr 14 to

make offerings of w. ot the dead ॥५०५ (with gen)

NEh 18.32 to make w. महं कृ — पस्यु caus

पञ्चावयते

SBr

to offer a libation of w. toशीललम्

(with कु

(gen))

to resemble w.वारीयNom वारीयत

Sah

to wish for w.उदकायNomउदकायति

Kas on Pan 7.4.34 .

B water of a pearl

मुत्तागुणः

Each .

water (plants etc) vb सिच्य caus सेचयति,

सेचयत (cp. also सिञ्चयति) MBh, Kāv, etc

३पासिच्य ३पासिञ्चयति, ३पासिञ्चत Bhṛ, Kathās, etc

पासिच्य पासिञ्चयति Bh, Hariv, अभिषिच्य P

rarely Ā (e.g. MBh 7.4593, Bhatt) RV 1.121.6, etc

३अभिषिच्य caus P — ३प्लु ३प्लवत

परिप्लु caus परिप्लावयति Bh — उपप्लु caus

उपप्लावयति Bhṛ — समुद् (समुन्द) समुनति

ParGr, Nir .

' water-approach ' (rain) गल/गल:

Patnav 3.10.

a leather water-bag

गल/गल:

KatySr .

' water-bark ' (Pistia Stratiotes) जलकण्ठ

L .

water-bath जलस्नानम् Subh .

' water-bearer ' (a cloud) जलभृत् m L Sch

' _____ ' (N. of man, an Āsura, a particular Yūdra, and a

town) जलधर (g नडादि) Pravar ' _____ ' (a

cloud) धाराधर; MBh, Hariv, etc ' x _____ ' (a cloud)

पयःवाहः Ragh, Ar, Rajat ' _____ ' (a cloud)

सलिलधर; MBh _____ चरग्रहः Pāṇ 3.2.9, Vārtt 1

_____ चरग्रहः Pāṇ 3.2.9, Vārtt 1 .

' water-beautifying ' (a lotus flower) वनशोभनम्

L .

' water-belly ' (dropsy) जलीदरम् MBh 3.12,

VarBr 23.3, Bhaktām 41 .

'water-bird' (fire) जलपितृ, जलपितृम् L.

water-bird नारपतितृ m Ragh .

a kind of water-bird मधरावः Susr, Car

नन्दामुखः Dhpr a particular w. श्रुवः L .

water-birth place पद्मा जन्मन् m L .

'water-born' (lotus) जलज्जातम् L ' _____ ' (lotus

) जलजन्मन् n L ' _____ ' (Calamus rotang) जल-

सम्भवः L , जलवतम् ' _____ ' (a lotus-

flower) वायुद्वयम् L ' _____ ' (water.lily, lotus)

नीरजाः, नीरजम् MBh, Kāv, etc ' _____ ' (aquatic)

नोरिजात

mfn MBh

' _____ '

(a lotus

मालि

जान्म

n, रालिलजम् L

_____ 11451

mfn Hariv

_____ उपमज

mfn

' _____ '

(the day lotus)

उपमजम्

(ifc f प्रा)

उपमजम्

' _____ '

(H. of Brahma)

उपमजम्

n उपमजयोनि

m

' _____ '

(a lotus)

पामजम्

Kav, Rajat

' _____ '

(a blue lotus-flower)

वनजम्

Hariv .

' water-carriage ' (a boat, ship) वारिथः

L.

water-carrier n जलवाहकः Pan⁶⁷cat 3. $\frac{67}{68}$ ' ——— '

(a cloud) उदहारः ' ——— उदकहारः Pan 6.3.60

' ——— ' (a cloud) उदभारः Pan 6.3.60 उदकभारः

Pan 6.3.60 ——— वायुपगीविन् mfn or m arBr ———

अम्बुवाहः L ——— दृतिहारः .

a female water-carrier

जलहारी

Hariv 3400 .

' water-ceremony ' (ablution of the body)

गण्डधर्मन

n MBh 1.12 .

water-channel

हरिण

f L .

water-clock

कालायनमाला

Malac

विष्णुमाला L .

a kind of water-clock

मानर-घा, मानर-घा

L .

water-closet अवसृजक - मन्दिरम्

Rajat

^{भूमि}
पायुक्षालन भूमि, पायुक्षालनवेश्मनम् n Rajat .

water-course n जलवाहनी W जलनिर्गम

L जलनाडी W प्रणालः L

प्रणालिका, प्रणाली — भङ्गः L भ्रमः

(ifc f भ्रम) L इरिणम्, इरणम्

a water-course to carry off excess of water परिवाहः

MBh, Kāv, etc .

' water-creeper ' (a wave) जलचर L .

a species of water-creeper २-१/२ मुसल L .

